Space for Available for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

ਖਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 379 13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ, 2026 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨੋ ਕਿ ਮਤਦਾਨ ਪੇਪਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮੇਰਾ ਹੀ ਨਾਮ ਹੈ। ਯਾਨੀ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਵੋਟ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਹੱਥੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ, ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਰੀਪ੍ਰੀਜੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਜਿੱਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕੂਟਨੀਤੀ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਟਰੰਪ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਹ ਜਿੱਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ।ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰ, ਤਕਨੀਕ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਣੇ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਕੋਲ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਦੋ ਮੌਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਮਨੀਲਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਸੰਮੇਲਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਮਿਆਮੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਹ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਤੁਲਨ

ਵਪਾਰ, ਟੈਰਿਫ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਟਕਰਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਬਦਲਣਗੇ ? ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਦੇਖਣਗੇ ? ਕੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਕਲੈਕਟਿਵ ਨਿਊਜ਼ਰੂਮ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੁਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਇਰਮ ਅੱਬਾਸੀ, ਲੰਡਨ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜ਼ੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਅਮਰੀਕੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਬਾਸੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਮੀਡੀਆ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲੇ, ਉਹ ਫੌਕਸ ਨਿਊਜ਼ ਗਏ ਅਤੇ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰ ਲਗਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਚੈਨਲ ਦੇ ਕਵਰੇਜ ਅਤੇ ਗਲਤ ਡਾਟਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਏ। ਅੱਬਾਸੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ÷ਸੀਐੱਨਐੱਨ ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੈਸ (ਏਪੀ) ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਏਪੀ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਜਾਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ-ਝੁਕਾਅ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਆਉਟਲੈਟਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਊਜ਼ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਕਵਰੇਜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਝੁਕਾਅ ਵਾਲੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਮੀਦ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੀ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਲੰਡਨ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜ਼ੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਲਈ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਹੁਣ 'ਸਿਟਿੰਗ ਡਕ' ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਜੰਗ ਛੇੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਪਈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਬਜਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੈਮੋਕਰੇਟਸ ਕੋਲ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੱਤ ਫਲਸਤੀਨੀ ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼ ਸੈਨੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲ ਕੇ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਸਦ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਹਿਮਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ 4 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ? ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੁਬੇਰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਸ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਗੇ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਇਰਮ ਅੱਬਾਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਯੂਕਰੇਨ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦਬਾਅ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ?

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਬਦਲੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੰਪ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰਾਏ ਜਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਐੱਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ, 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਰਥ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਫਿਲਹਾਲ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਾਰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਦਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ? ਕੀ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਸ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ?

ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਾਹੌਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ?

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਥਿਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਇਰਮ ਅੱਬਾਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਓਪੀਨੀਅਨ ਪੋਲਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

The 26th Grand Nagar Kirtan was organized by Gurdwara Baba Makhan Shah Lubana Sikh Center, Richmond Hill, New York, under the leadership of the Panj Pyare (Five Beloved Ones), with great devotion, faith, and reverence to mark the 557th Prakash Purab (Birth Anniversary) of Sri Guru Nanak Dev Ji.

Gurdwara President Mahinder Singh Mehamdpur expressed his heartfelt gratitude to the entire Sikh congregation for their enthusiastic participation and valuable support in making the Nagar Kirtan a success.

ਨਿਊਯਾਰਕ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ): ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਥਿਤ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ 557ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 26ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਮੇਤ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਝਲਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸਤਿਨਾਮ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਜਾਪ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚਾ ਮਾਹੌਲ ਰੂਹਾਨੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ-ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸਜਾਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

26ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਛਤਰ-ਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

The 26th Grand Nagar Kirtan was organized by Gurdwara Baba Makhan Shah Lubana Sikh Center, Richmond Hill, New York, under the leadership of the Panj Pyare (Five Beloved Ones), with great devotion, faith, and reverence to mark the 557th Prakash Purab (Birth Anniversary) of Sri Guru Nanak Dev Ji.

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ

ਇਸ ਮਹਾਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਦਪੁਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਬਰਾਬਰੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਊਚ-ਨੀਚ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਪਿਆਰ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਉਜਾਗਰ ਹੋਈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ, ਧਾਰਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਅਤੇ ਪਲੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਰਗੇ ਸਮਾਗਮ ਆਪਣੇ ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਤੇ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। **ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਬਣਿਆ ਯਾਦਗਾਰੀ**

ਇਸ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲਗਾਅ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਿਸਾਲ

ਇਹ 26ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਸਮਾਗਮ ਨੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ, ਵੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ।

ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ : ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਬੀ.ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ, ਨਿਊਯਾਰਕ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

12 NOV TO 19 NOV., 2026

The 26th Grand Nagar Kirtan was organized by Gurdwara Baba Makhan Shah Lubana Sikh Center, Richmond Hill, New York, under the leadership of the Panj Pyare (Five Beloved Ones), with great devotion, faith, and reverence to mark the 557th Prakash Purab (Birth Anniversary) of Sri Guru Nanak Dev Ji.

Preetnama

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

13 NOV TO 19 NOV., 2026

The 26th Grand Nagar Kirtan was organized by Gurdwara Baba Makhan Shah Lubana Sikh Center, Richmond Hill, New York, under the leadership of the Panj Pyare (Five Beloved Ones), with great devotion, faith, and reverence to mark the 557th Prakash Purab (Birth Anniversary) of Sri Guru Nanak Dev Ji.

ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਵੇਰਵਾ : ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਬੀ.ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ, ਨਿਊਯਾਰਕ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

13 NOV TO 19 NOV., 2026

ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ-ਐੱਨਸੀਆਰ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਥਾਂ ਏਕਿਊਆਈ 400 ਤੋਂ ਪਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ

ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਰਾਬ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਏਕਿਊਆਈ ਤਕਰੀਬਨ 400 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਣੀਆਂ ਵੀ ਔਖੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਡਰ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਘੱਟ ਹੋਈ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਰੇਲ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਗਰਾਨੀ ਪੋਰਟਲ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਔਸਤ ਹਵਾ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੂਚਕਾਂਕ (ਏਕਿਊਆਈ) 366 ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੋਨੀਆ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਏਕਿਊਆਈ 449 ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਰਾੜੀ ਕਰਾਸਿੰਗ 445, ਵਿਵੇਕ ਵਿਹਾਰ 441, ਜਹਾਂਗੀਰਪੁਰੀ 439 ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਕੈਂਪਸ 437 'ਤੇ ਸੀ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਭਰ ਦੇ 55 ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ PM2.5 ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਡੇਡ ਰਿਸਪਾਂਸ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ (ਜੀਆਰਏਪੀ) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ 17 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ।ਦਿੱਲੀ ਦੇ 71 ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, 59 ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 12 ਕੇਂਦਰਾਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਸੀਪੀਸੀਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 401 ਅਤੇ 500 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਏਕਿਊਆਈ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੰਦਰੁਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਵਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਪੱਖੋਂ ਨਾਸਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਏਕਿਊਆਈ 301 ਤੋਂ 400 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਾਹ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀਪੀਸੀਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਏਕਿਊਆਈ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਚੰਗਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ 0 ਤੋਂ 50 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਵੇ।

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਉਂ ਵਧਦਾ ਹੈ ?

ਦਿ ਐਨਰਜੀ ਐਂਡ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਟੀਈਆਰਆਈ) ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਖੋਜਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਜੂ ਗੋਇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਵਾਹਨ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕੂੜਾ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਸਾਲ ਭਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੀ ਦਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਹਵਾ ਅਕਸਰ ਠੰਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰਲੀ ਹਵਾ ਗਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਕਿਸ ਪਾਸਿਓਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਫ਼ਰਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਗਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਧੂੰਆਂ ਵੀ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲ ਭਰ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਛੱਡਦੇ ਹਨ।

ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ

ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਟ ?ਰੇਨਾਂ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਘਟਣ ਕਾਰਨ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਟਰੇਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਬਨਾਰਸ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਵੰਦੇ ਭਾਰਤ (ਸਲੀਪਰ) ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਟਰੇਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ 20 ਮਿੰਟ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ, ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਵੜਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੂਰਵਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਵੀ ਕਰੀਬ 40 ਮਿੰਟ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੀ।

ਦਰਭੰਗਾ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਇਹ ਟਰੇਨ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਇਸ ਟਰੇਨ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 4:30 ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਉੱਧਰ, ਹਾਵੜਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ 04051 ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨ ਵੀ ਫ਼ ?ਲਹਾਲ 13 ਘੰਟੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਟਰੇਨ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟਰੇਨਾਂ ਅਕਸਰ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਐੱਨਸੀਆਰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਛਾਈ ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਰੇਨਾ ਉੱਤੇ ਧੁੰਦ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਥਾਂਈ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਵਧਿਆ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਏਕਿਊਆਈ ਆਪਣੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਂਟਰਲ ਪਲਿਊਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਮੁਤਾਬਕ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 9 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਏਕਿਊਆਈ 247 ਸੀ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 303 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਏਕਿਊਆਈ 374 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿਉਂ ਵਧਦਾ ਹੈ ?

ਦਿ ਐਨਰਜੀ ਐਂਡ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਟੀਈਆਰਆਈ) ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਖੋਜਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾਕਟਰ ਅੰਜੂ ਗੋਇਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਵਾਹਨ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਉਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਕੂੜਾ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਸਾਲ ਭਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੀ ਦਰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ÷ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਹਵਾ ਅਕਸਰ ਠੰਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰਲੀ ਹਵਾ ਗਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਵਾ ਦੀ ਗਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਹਵਾ ਕਿਸ ਪਾਸਿਓਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੀ ਫ਼ਰਕ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਗਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਧੂੰਆਂ ਵੀ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਲ ਭਰ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਛੱਡਦੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?

ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਾਲੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਮੋਨੀਆ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 27 ਫ਼ੀਸਦ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ 23 ਫ਼ੀਸਦ, ਕੂੜਾ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨਾ 20 ਫ਼ੀਸਦ ਅਤੇ ਧੂੜ ਦਾ 17 ਫ਼ੀਸਦ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੁਝ ਬਰੀਕ ਕਣ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਧੂੜ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਰਲ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਗੋਇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੀ ਦਰ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ ਦਾ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਫ਼ੀਸਦ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੁਝ ਖਾਸ ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਇਨਵਾਇਰਮੈਂਟ (ਸੀਐੱਸਈ) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2025 ਦੌਰਾਨ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਔਸਤ ਹਿੱਸਾ 4.2 ਫ਼ੀਸਦ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਇਹ ਵੱਧ ਕੇ 22 ਫ਼ੀਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਘੱਟ ਕੇ ਮਹਿਜ਼ 0.2 ਫ਼ੀਸਦ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਔਸਤ PM 2.5 ਗਾੜ੍ਹਾਪਣ 163 ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 210 ਮਾਈਕ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਇੱਖ ਖੋਜ ਦੇ ਅੰਦਾਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਗਾਦੀ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਗਾਦੀ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਨੇ ਬਿਨਯਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ 120 ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 61 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਨੂੰ ਛੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 67 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਰਬ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਗਾਦੀ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸਾਕ ਹਰਜ਼ੋਗ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਾਦੀ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਕੋਲ ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ 28 ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ 14 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸੰਭਾਵੀ ਵਾਧਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। 7 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸਰਾਈਲ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੀ ਜੰਗੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਬਣ ਗਏ। ਉਹ ਨੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨਿਟੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਤਭੇਦ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੱਧਮਾਰਗੀ ਪਾਰਟੀ 'ਯਾਸ਼ਰ' ਬਣਾਈ। 'ਯਾਸ਼ਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਸਿੱਧਾ' ਜਾਂ 'ਇਮਾਨਦਾਰ'। ਗ਼ਾਜ਼ਾ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਦੋ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਫ਼ੌਜੀ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ।

1. ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੀ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਲਿਕੁਡ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਟੜ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਤੇ ਕੱਟੜ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਯਹੂਦੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੇ 120 ਮੈਂਬਰੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ 53 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਦੀ ਮੱਧਮਾਰਗੀ ਯਾਸ਼ਰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 48 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਨੂੰ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ

ਵਾਅਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁਖ਼ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਬਤੌਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਕਸਰ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਾਸਨ (ਇਜ਼ਰਾਈਲ) ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਦੱਸਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 28 ਫਰਵਰੀ, 2026 ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਕਥਿਤ ਖ਼ਤਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਸਾਹਮਣੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਰਜ਼ੋਗ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।' ਬੀਬੀਸੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ÷ਇਸਲਾਮਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।÷ ਯਾਨੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮਿਡਟਰਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਅਸਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਮਿਡਟਰਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲਈ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬੋਝ ਅਮਰੀਕੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਰੁਖ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਦਮ ਵੀ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

4. ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। 7 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਾਦਤ ਯੋਜਨਾ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਰਜ਼ੋਗ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ।' ਬੀਬੀਸੀ ਫ਼ਾਰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ÷ਇਸਲਾਮਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।÷ ਯਾਨੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5. ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਬੰਧ

ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮਾਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਵੱਡੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੀ ਵਿਗੜੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

6. ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ

ਜੇਕਰ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਰਬ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਉਮੀਦਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਰਬ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਬਜਟ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਅਤੇ ਲਿਬਨਾਨ ਦੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਰਮਿਆਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਬਜਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਦੇ ਰੁਖ਼ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਸਤੀਨ, ਗਾਜ਼ਾ, ਵੈਸਟ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਰਬ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਰੋਕੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਹਮਾਸ ਜਾਂ ਗਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਦਮ ਨਾਲ ਹੀ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਇਜ਼ਨਕੋਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਅਗਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਰਚੇਗੀ 30 ਅਰਬ ਡਾਲਰ

2,500 ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ; ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ-ਮੁਕਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ

ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ : ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਗਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 30 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਖ਼ਰਚਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਵੈਬ ਕਿਨਿਊ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਸਕੌਟ ਗਿਲਿੰਘਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਫ਼ੈਡਰਲ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ 800 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾਲ 2,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇੱਕ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇੱਕਾਈਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਹੇਠ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 2,500 ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 200 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰ ਫ਼ੌਰ ਮੈਂਟਲ ਹੈੱਲਥ ਐਂਡ ਐਡਿਕਸ਼ਨਜ਼ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਜ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਲੱਗਭਗ 3 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਥਾਂ ਅਜੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਏਗੀ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਵੈਬ ਕਿਨਿਊ ਨੇ ਇਸ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਲਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਮੌਕਾ ਦੱਸਿਆ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2031 ਤਕ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਫ਼ੈਡਰਲ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2025 ਵਿੱਚ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ 'ਚ ਇੱਕ ਰਾਤ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ 2,469 ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਗਭਗ 68 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੇਘਰ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਮੂਲਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਸਾਲ ਲੱਗਭਗ 65,000 ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਸਨ।

'ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਆਦੇਸ਼ !'

ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਣੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇੜਿਓਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਦੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਸੇਵਾ 'ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ' ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ' ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਵਾਹਨ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 'ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ੱਕੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ' ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖੜ੍ਹੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ੱਕੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਰੋਨੀ ਯੋਰਡ੍ਰਿਕਸ ਗੁਆਨੀਪਾ ਕ੍ਰਿਨੋਸ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਜਿਸ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲੋਂ 3 ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਨੋਸ ਨੂੰ ਵੈਨੇਜ਼ੂਏਲਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਰਚ 2024 ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਸ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਨੋਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਯੂ.ਐੱਸ. ਮਾਰਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦੁਨੀਆ ਦੇ 50 ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ 49 ਸ਼ਹਿਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ 50 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 49 ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਨ। ਏਕਿਊਆਈ ਡਾਟ ਇਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 9.54 ਵਜੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦਾ ਸ੍ਰੀਗੰਗਾਨਗਰ 821 ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਡੈਕਸ (ਏਕਿਊਆਈ) ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਏਕਿਊਆਈ 430 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ 14ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਏਕਿਊਆਈ 400 ਤੋਂ ਪਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੋਪਾਲ ਅਤੇ ਉਜੈਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਏਕਿਊਆਈ 400 ਤੋਂ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੋਇਡਾ ਵਿੱਚ ਏਕਿਊਆਈ 332, ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 331 ਅਤੇ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਵਿੱਚ 324 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਡਿੱਗ ਕੇ 11 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 15 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 201 ਤੋਂ 300 ਤੱਕ ਏਕਿਊਆਈ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ, 301 ਤੋਂ 400 ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਖ਼ਰਾਬ ਅਤੇ 401 ਤੋਂ 500 ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਦਾਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ

ਲੰਡਨ : ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 51 ਸਾਲਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਰਸਲ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ 3 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਸਲ ਬ੍ਰਾਂਡ 'ਤ ਸਾਲ 1999 ਤੋਂ 2009 ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ 6 ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ 3 ਮਾਮਲਿਆਂ, ਜਿਣਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ 3 ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ 1 ਮਾਮਲੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ 'ਲਾਪ੍ਰਵਾਹ' ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬ੍ਰਾਂਡ ਦੀ ਪਤਨੀ ਲੌਰਾ ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੇ ਵੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ।

ਬ੍ਰਾਂਡ ਨੇ ਆਪਣੇ 'ਤ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ 2 ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੋਦੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ, ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਾਮਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 10 ਨਵੰਬਰ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਾਰਦਿਕ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ, ਉਤਸ਼ਾਹ, ਸੁੱਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੀਐੱਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਵਰਧਨ ਪੂਜਾ ਦੀਆਂ ਹਾਰਦਿਕ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰੇ। ਮੈਂ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ, ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਧਦੀ ਰਹੇ।' ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ 'ਗੋਵਰਧਨ-ਧਾਰੀ' ਰੂਪ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ – ਉਹ ਰੂਪ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਗੋਵਰਧਨ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਉਂਗਲੀ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵ੍ਰਜ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

13 NOV TO 19 NOV., 2026

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

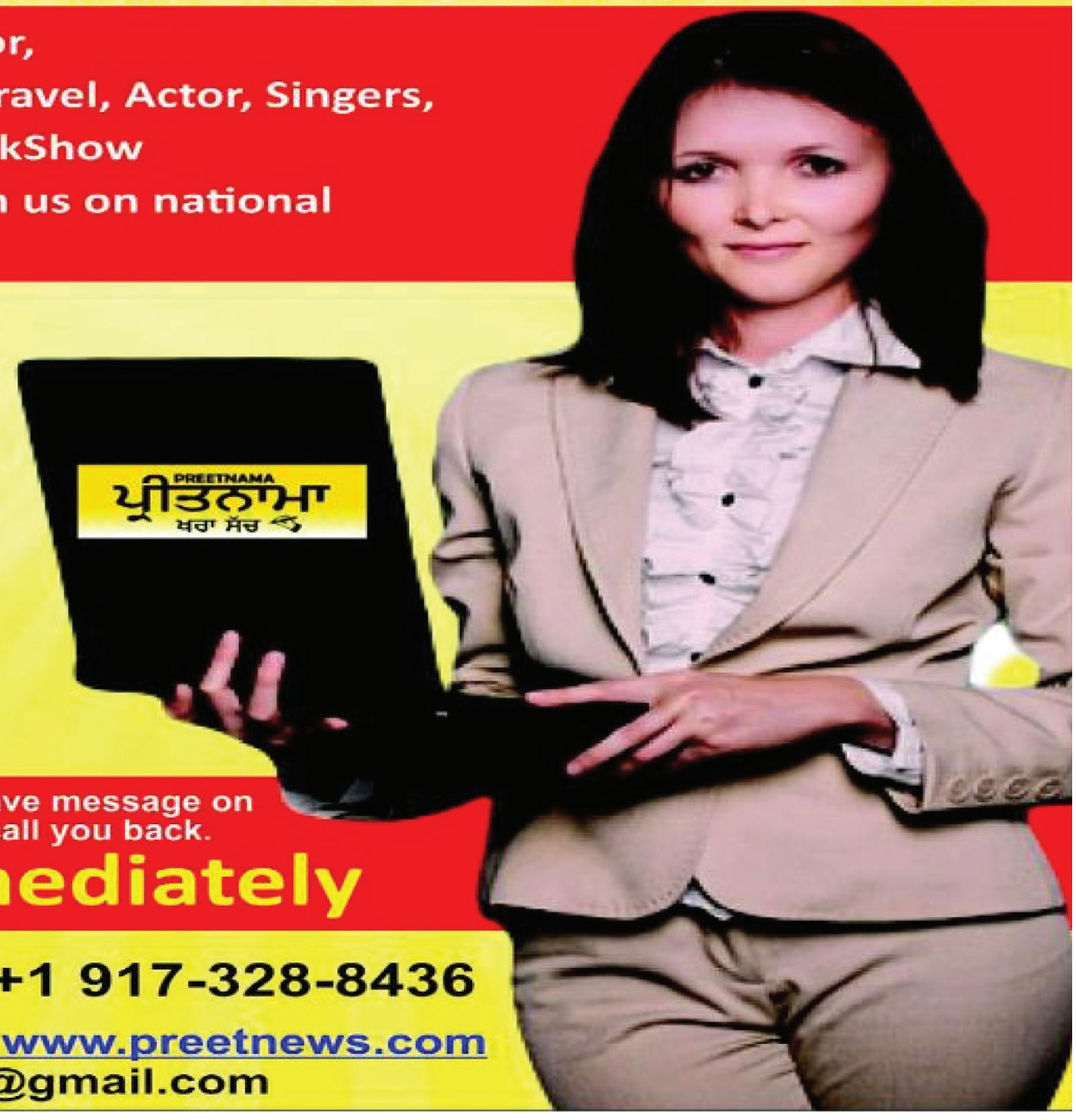
It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instragram
LinkedIn
Tiktok

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com
Email- preetnamausa@gmail.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

DOORS OPEN
6:30 PM

SAPPHIRE
ENTERTAINMENT

GENERAL
ADMISSION
$65

GENERATIONS
LIVE IN
NEW YORK

Music Connects Generations

DIFFERENT
VOICES
SAME
EMOTIONS

RAGABOYZ
9th Generation of Patiala Gharana

SHAE GILL
Globally Famous Pasoori Voice

With
DJ KUCHA

SUNDAY • NOVEMBER 15
THE SPACE AT WESTBURY
250 POST AVE, WESTBURY, NY 11590
TICKETS: $65 • $100 • $150 • $200 • ELITE

BOOKING & INFO

ASIM
516-835-3003

ARTI MAJITHIA
516-413-9009

SONIA SODHI
917-698-0997

SAPPHIRE
516-786-5005

Powered By TA | Sulekha | ARY DIGITAL NETWORK TV PARTNER | SANJHA USA | Hum Hindustani | PUNJAB NOW WWW.SASLOOW.TV | Youk Always A Good Idea

GLOBAL PUNJAB | DESI AMERICA | PREETNAMA KHARA SACH Preetnama.Tv | Df | RADIO ZINDAGI WWW.DO PARTNER | jus broadcasting

ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com +1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
****
Jaswinder Singh New Jersey
****
Mindi Manak
NewYork
****
Jagjit Singh Dasuya
****
Gurmeet Singh Dhalwan
Chicago
****
G. S Singh Punjab
****
Sujan Nag, USA
****
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
****
Sarabjit Kaur Punjab
****
Sukhmandar Brar
(Bhagata Bhaika) Vancouver,

****
Sunil Kumar Gund
(Journalist) India
****
Raj Rani
Video editor
****
Jagmeet Kaur
97817-41631
****

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਚੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਤਰਕ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਵਹਿਮਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ

ਕੁਲਬੀਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ-ਹੁੰਦੇ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਜਾ ਪੁੱਠਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਦੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨਹੁੰ ਨਾ ਕੱਟਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਰਾਹ ਕੱਟ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰੁਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ''ਬੱਸ, ਇੰਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਾੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।'' ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਤਰਕ, ਵਜ ?ਹਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਵਜ ?ਹਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਵਹਿਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅੱਜ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਕੱਚੇ ਘਰ, ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਵਿਹੜੇ, ਦੀਵਿਆਂ ਦਾ ਚਾਨਣ, ਦੂਰੋਂ ਪਾਣੀ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਕਸਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਜਾ ਪੁੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਸ਼ਗਨੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਕੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਪ, ਸਲੂਤੀ, ਬਿੱਛੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੰਜੇ ਲੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੰਜਾ ਪੁੱਠਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਅਤੇ ਬਣਤਰ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਲੁਕ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੰਜੇ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਰਲਮਿਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਘਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਮੰਜਾ ਡਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜੀਵ ਦੇ ਡੰਗ ਮਾਰਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੰਜੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਦੌਣ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਬੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੌਣ ਵਿਰਲੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੀਵ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਸੌਖਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਖੜ੍ਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਹਿਮ-ਭਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਮੰਗਲਵਾਰ, ਵੀਰਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰ ਧੋਣਾ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਢੋਣਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਧੋ ਲਏ ਤਾਂ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਧੋਵੋ ਅਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਧੋ ਲਏ ਤਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਧੋਵੋ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮੰਜਾ ਬੁਣਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਮੌਸਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਵਾਂ ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਖੁਸ਼ਕ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਜਾ ਢਿੱਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੰਜੇ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੰਜਾ ਬੁਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਬਿੱਲੀ ਰਸਤਾ ਕੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਰੋਕ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਬਲਦ, ਊਠ ਜਾਂ ਘੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬਿੱਲੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਨ ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਬਿੱਲੀ ਅੱਗੋਂ ਲੰਘਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਜੋਤੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂ ਡਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਭੱਜ ਪੈਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਡਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿੱਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਹਿਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਲਿਆ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਲ ਅਤੇ ਨਹੁੰ ਨਾ ਕੱਟਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹੋ ਤਰਕ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਦੀਵੇ ਦੀ ਮੱਧਮ ਲੋਅ ਹੀ ਚਾਨਣ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਲੇਡ ਜਾਂ ਕੈਂਚੀ ਨਾਲ ਨਹੁੰ ਕੱਟਣ ਸਮੇਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਵਾਲ ਵਾਹੁਣ ਜਾਂ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਉਹ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਚਿਪਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਾਲ ਜਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਟੁਕੜੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਰੀਰਕ ਬਚਾਅ, ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਕੰਮ ਦਿਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਭਰੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਭ ਹੋਣ ਦੇ ਵਹਿਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਚਾਬੀਆਂ ਘੁਮਾਉਣ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਲੇਸ਼ ਪੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਬੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਵਰਗੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਛੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਚਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਧਾਗਿਆਂ, ਸੇਬਿਆਂ ਜਾਂ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਵਜ ?ਹਾ ਚਾਬੀਆਂ ਘੁਮਾਉਣ ਨਾਲ ਉਹ ਧਾਗਾ ਘਸ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਾਬੀਆਂ ਗੁਆਚਣ ਦਾ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਜਿੰਦਰੇ-ਚਾਬੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰੀਗਰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਚਾਬੀ ਬਣਵਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਸੀ। ਚਾਬੀ ਗੁਆਚਣ 'ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਚਾਬੀਆਂ ਨਾ ਘੁਮਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਥ ਝਾੜਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਝਾੜਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਾਪੇ, ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਾਨੂੰ ਅਕਸਰ ਝਿੜਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਝਾੜੀਦੇ, ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅੰਨ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਊਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਪੰਛੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦਾਣਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉੱਚੀ ਜਾਂ ਸਾਫ਼ ਜਗ ?ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਨਾ ਆਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਅੰਨ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕਣ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਝਾੜ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰੇ ਸਾਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਝਾੜਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਣ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਾੜੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਹੋਣੀ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਅੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵੱਡ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ, ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਨ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਹਾਅ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਡਰ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਛੋਟੀ-ਮੋਟੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਵਹਿਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਅਸਲ ਸੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਹਿਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਲਾਹ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਰ ਗੱਲ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਡਰ ਅਤੇ ਭਰਮ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ

Preetnama

Khara Sach

प्रीतनामा

खरा सच

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com 13 NOV TO 19 NOV., 2026

राहुल की चुनौती क्यों स्वीकार नहीं करते मोदी

वास्तविक लोकतंत्र वहीं होता है, जहां सत्तापक्ष विपक्ष और पत्रकारों के सवालों के जवाब दे। देश में सत्तापक्ष का मुखिया प्रधानमंत्री होता है, इसलिए सवालों का अंतिम पड़ाव भी प्रधानमंत्री होता हैं। इस दृष्टि से भारतीय लोकतंत्र का यह पक्ष कमजोर माना जाता है। प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी पर सत्ता में आने के बाद से लगातार विपक्ष और पत्रकारों के सवालों की उपेक्षा के आरोप लगते रहे हैं। यह आरोप सिर्फ भारत में ही नहीं बल्कि अंतरराष्ट्रीय स्तर पर भी लगे हैं। इतना ही नहीं विपक्ष की आवाज दबाने के आरोपों का सामना लोकसभा अध्यक्ष और राज्यसभा के सभापति को करना पड़ा है।सर्वाधिक आश्चर्य की बात यह है कि पीएम मोदी ने कभी भी विपक्ष के आरोपों का सीधा जवाब नहीं दिया। ऐसे मौकों पर पीएम मोदी के बजाए भाजपा के नेता और मंत्री ही सवालों के जवाब आरोपों के अंदाज में देते रहे हैं। पीएम मोदी मन की बात या दूसरे मुद्दों पर सोशल मीडिया का ही उपयोग करते रहें हैं।

संसद और बाहर उठाए गए सवालों के जवाब में सत्तारुढ़ भाजपा ने उल्टे सवाल पूछ कर मुद्दों को गोलमोल करने का प्रयास किया हैं। विपक्ष यही आरोप संसद सत्र के दौरान लोकसभा अध्यक्ष और राज्यसभा के सभापति पर लगाता रहा है। राहुल गांधी ने 3 दिन में 4 बार पीएम को मुद्दों पर बहस करने की चुनौती दी। राहुल गांधी ने प्रधानमंत्री मोदी पर विदेशी ताकतों के दबाव में काम करने का आरोप लगाया है। उनका कहना है कि मोदी विपक्ष पर देश विरोधी होने और विदेशी ताकतों से संबंध रखने के आरोप लगाते हैं, इसलिए उन्हें इन मुद्दों पर खुली बहस करनी चाहिए। राहुल ने बहस के लिए भारत-अमेरिका ट्रेड डील, देश की आर्थिक व्यवस्था, उद्योगपति गौतम अडाणी और जेफ्री एपस्टीन से जुड़े मुद्दे उठाए।

उन्होंने कहा कि बहस में देश के युवा और मीडिया भी मौजूद रहें। प्रधानमंत्री अपनी पसंद की जगह और जज चुन सकते हैं। राहुल गांधी ने संसद की कार्यवाही को लेकर भी सरकार पर सवाल उठाए। उनका आरोप है कि सरकार चर्चा की बात करती है, लेकिन विपक्ष को अपनी बात रखने का मौका नहीं देती। उन्होंने कहा कि जब वे बोलने की कोशिश करते हैं तो उनका माइक बंद कर दिया जाता है।

2 नवंबर को राहुल गांधी ने एक्स पर पोस्ट कर प्रधानमंत्री मोदी को खुली बहस की चुनौती दी। इसी तरह 3 नवंबर को राहुल ने वीडियो जारी कर कहा कि मोदी को बहस की चुनौती दिए 24 घंटे हो चुके हैं, लेकिन उनकी तरफ से जवाब नहीं आया। पंजाब के संगरूर में 4 नवंबर को कांग्रेस की इंसाफ रैली में राहुल ने फिर मोदी को चुनौती दी। राहुल ने दावा किया कि पांच मिनट की बहस में वे साबित कर देंगे कि मोदी %देशद्रोही% हैं और अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प के नियंत्रण में हैं। राहुल के सवालों पर केंद्रीय मंत्री किरेन रिजिजू ने जवाब देने के बजाए उल्टे सात सुझाव दिए। उन्होंने कहा कि अगर राहुल इन बातों पर अमल करें तो कांग्रेस संसद में ज्यादा सीटें जीत सकती है। रिजिजू ने कहा- राहुल को भाजपा को दुश्मन नहीं, राजनीतिक विरोधी समझना चाहिए। उन्हें भाजपा, आरएसएस और प्रधानमंत्री मोदी के प्रति नफरत छोड़कर संसद की कार्यवाही में हिस्सा लेना चाहिए। केंद्रीय मंत्री ने संसद का एक पुराना वीडियो भी शेयर किया। इसमें वे भाषण दे रहे हैं और विपक्षी सांसद सदन से उठकर जाते दिख रहे हैं।

राहुल पहले भी बहस की चुनौती दे चुके हैं। राहुल ने अगस्त 2018 में कर्नाटक के बेलगाम में जनध्वनि रैली में राफेल मुद्दे पर कहा था कि मोदी जी और मेरे बीच राफेल पर बहस करा दो, मैं घंटों बोलूंगा। जनवरी 2019 में राहुल गांधी ने कहा कि राफेल पर लोकसभा में मुझे पीएम के साथ 20 मिनट वन टु वन बहस करने दो, अमरीका के प्रेसिडेंशियल डिबेट की तरह। साथ ही कहा था कि पीएम में हिम्मत नहीं है। 7 अप्रैल 2019 को भ्रष्टाचार पर मेनिफेस्टो लॉन्च पर मोदी के एक इंटरव्यू के बाद राहुल ने ट्वीट किया था कि आप भाग सकते हैं, लेकिन छिप नहीं सकते, मैं आपको भ्रष्टाचार पर बहस की चुनौती देता हूं।

गौरतलब है कि 2024 चुनाव से पहले भी राहुल समेत विपक्ष ने पूर्व जजों (मदन लोकुर, एपी शाह) के जरिए पीएम को लेटर लिखकर नेशनल सिक्योरिटी, अडानी, इलेक्टोरल बॉन्ड पर डिबेट को कहा था, जिस पर पीएमओ की ओर से कोई जवाब नहीं दिया गया। पूर्व प्रधानमंत्री मनमोहन सिंह ने अपने दस साल के कार्यकाल के दौरान संसद को 48 बार संबोधित किया था। तब गुजरात के सीएम रहे नरेंद्र मोदी ने उन्हें 'मौन मोहन' कहा था। प्रधानमंत्री नरेन्द्र मोदी संसद में अब तक 22 बार ही बोले हैं। एचडी देवगौड़ा जो सिर्फ़ क़रीब दो साल के लिए प्रधानमंत्री थे, उन्होंने भी संसद में मोदी से ज़्यादा बार बोला था। बीजेपी के ही अटल बिहारी वाजपेयी ने भी छह सालों में 77 बार संसद को संबोधित किया था। प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी के यूरोप दौरे में प्रेस के सवाल न लेने के फ़ैसले पर विवाद रहा है। नॉर्वे के प्रधानमंत्री जोनस गार स्टोरे के साथ संयुक्त प्रेस वार्ता के दौरान नॉर्वे की एक महिला पत्रकार ने प्रधानमंत्री मोदी से मीडिया के सवालों का जवाब देने का आग्रह किया था। लेकिन पीएम मोदी ने कोई सवाल नहीं लिया था। नॉर्वे की महिला पत्रकार हेला लेंग ने विदेश मंत्रालय की ब्रीफ़िंग में भी मानवाधिकारों को लेकर सवाल उठाए। इस पर विदेश मंत्रालय के एक वरिष्ठ अधिकारी ने कहा कि भारत एक सिवलाइज़ेशनल नेशन है। इससे पहले हेला लेंग ने ओस्लो के गवर्नमेंट गेस्ट हाउस में प्रधानमंत्री मोदी और प्रधानमंत्री स्टोर की प्रेस ब्रीफिंग ख़त्म होने के बाद खड़े होकर सवाल पूछा था।

हेला ने पूछा था कि प्रधानमंत्री मोदी, आप दुनिया की सबसे स्वतंत्र प्रेस के सवाल क्यों नहीं लेते? क्या आप हमारी सरकार के विश्वास के योग्य हैं? पीएम मोदी ने इन सवालों का कोई जवाब नहीं दिया था। हेला के सवाल पर भारत में भी काफ़ी बहस रही। तब भी लोकसभा में नेता प्रतिपक्ष राहुल गांधी ने प्रधानमंत्री को आड़े हाथों लिया और पूछा कि सवालों से घबरा क्यों रहे हैं? इन विवादों को सुलझाने के लिए विदेश मंत्रालय ने भारत के लोकतंत्र का बचाव किया। पीएम मोदी के इस दौरे में दूसरी बार था, जब इन मुद्दों पर सरकार को सफ़ाई देनी पड़ी। रिपोर्टर्स विदाउट बॉर्डर्स द्वारा जारी 2026 के वर्ल्ड विश्व प्रेस स्वतंत्रता सूचकांक में भारत को 180 देशों में 157वां स्थान मिला है। इससे भारत की अंतरराष्ट्रीय छवि प्रभावित होती है। सत्ता में बहुमत के बूते विपक्ष और मीडिया की आवाज को अनसुना करना देश के लोकतंत्र के लिए बेहद घातक है। इससे कहीं न कहीं सरकारी तंत्र में तानाशाही पनपने की संभावना रहती हैं। यही कारण भी है कि देश में भ्रष्टाचार, भाई भतीजावाद, सरकारी तंत्र का गैरजिम्मेदारी वाला आचरण नजर आता है।

- योगेन्द्र योगी

बदलाव का जरिया बन सकेगी रामलीला मैदान की रैली

सत्ता के खिलाफ विपक्षी दल जब भी रामलीला मैदान में रैली करते हैं, उनकी स्मृति में सात फरवरी 1977 की तारीख होती है। आपातकाल के बाद दिल्ली की उतरती ठंड के बीच जेपी के नाम से विख्यात जयप्रकाश नारायण की अगुआई में हुई रैली में ही सत्ता परिवर्तन के बीज पड़े थे। इसे संयोग ही कहेंगे कि करीब आधी सदी बाद इसी रामलीला मैदान में आयोजित रैली के किरदार बदले हुए थे। 1977 में जिस रैली के निशाने पर कांग्रेस थी, करीब पांच दशक बाद की रैली में कांग्रेस बदली हुई भूमिका में रही। इंदिरा के पोते राहुल गांधी की अगुआई में हुई 'वोट बचाओ, देश बचाओ' रैली में निशाने पर वह भारतीय जनता पार्टी रही, जो तब जेपी की अगुआई में इंदिरा के खिलाफ खड़ी थी। यह बताने की जरूरत नहीं कि इसके कुछ ही दिनों बाद हुए आम चुनावों में सर्वशक्तिमान मानी जाने वाली इंदिरा गांधी की सत्ता का शिराजा बिखर गया था। ऐसे में सवाल यह उठना लाजमी है कि क्या राहुल की अगुआई वाली रामलीला मैदान की रैली देश की सत्ता को बदलने में कामयाब हो पाएगी? सवाल यह भी है कि क्या मुख्य चुनाव आयुक्त ज्ञानेश कुमार अपने पद से हटने के लिए मजबूर हो जाएंगे।केंद्रीय सत्ता पर नरेंद्र मोदी के काबिज होने के बाद विपक्षी दल बदलाव के प्रतीक माने जाने वाले रामलीला मैदान पर पांच और रैलियां आयोजित कर चुके हैं। हर रैली में मोदी को उखाड़ फेंकने का संकल्प लिया गया। लेकिन कुछ-एक राज्यों की सत्ता को छोड़ दें तो विपक्षी दलों की रैलियां 1977 की तरह कामयाब नहीं रहीं। हालांकि सरकार को अपने कुछ कदम जरूर पीछे खींचने पड़े। नरेंद्र मोदी के सत्ता में आए अभी एक साल भी पूरा नहीं हुआ था, जब 19 अप्रैल 2015 को कांग्रेस की अगुआई में विपक्षी दलों ने %किसान-खेत मजदूर% रैली आयोजित की थी। मोदी सरकार द्वारा लाए गए %भूमि अधिग्रहण अध्यादेश% के विरोध में आयोजित इस रैली के बाद सरकार को अपने कदम पीछे खींचने पड़े थे। कांग्रेस की ही अगुआई में विपक्षी दलों ने 14 दिसंबर 2019 को इसी रामलीला मैदान में %भारत बचाओ% रैली की थी। जिसका मकसद, देश की आर्थिक स्थिति, गिरते जीडीपी, बेरोजगारी और नागरिकता संशोधन कानून जैसे मुद्दों पर मोदी सरकार को घेरना रहा। इस रैली का असर यह हुआ कि नागरिकता संशोधन कानून के खिलाफ देश के कई हिस्से महीनों तक आंदोलनरत रहे।

कांग्रेस की अगुआई में विपक्षी दलों ने रामलीला मैदान में चार सितंबर 2022 को %महंगाई पर हल्ला बोल% रैली के जरिए मोदी सरकार को घेरने की कोशिश की। इस रैली में बढ़ती महंगाई, बेरोजगारी और आवश्यक वस्तुओं पर जीएसटी लगाने का विरोध किया गया। 'वोट बचाओ, देश बचाओ' रैली में राहुल गांधी के भाषण की खूब चर्चा है। कुछ इसी तरह इस रैली में भी राहुल गांधी ने जो कहा था, उसे लेकर कई दिनों तक चर्चा और विमर्श जारी रहा। पिछले आम चुनाव के ठीक पहले 31 मार्च 2024 को फिर कांग्रेस ने विपक्षी दलों की %लोकतंत्र बचाओ% महारैली आयोजित की।

मधुमेह रोगियों के लिए गुड़ भी है नुकसानदेह

डायबिटीज ;मधुमेह के मरीजों को कई बार मीठा खाने का मन करता है। ऐसे में जब चीनी खाना बिल्कुल मना हो तो लोग ऐसे विकल्पों की तलाश करते हैं जिसमें चीनी की मात्रा कम हो पर उसका स्वाद मीठा हो। ऐसे में गुड़ को चीनी के बेहतर विकल्प के तौर पर देखा जाता है। गुड़ को खाने के सेहत से जुड़े कई फ़ायदे भी हैं परन्तु स्वास्थ्य के लिहाज से मधुमेह रोगियों के लिए यह ठीक नहीं है। गुड़ मिठास का पारंपरिक रूप है। गन्ने के रस को उबालने पर गुड़ बनता है। चीनी की तुलना में गुड़ कम संशोधित होता है लिहाजा इसमें पोटैशियम आयरन और कैल्शियम जैसे जरूरी पोषक तत्व मौजूद रहते हैं लेकिन इसका मतलब यह नहीं है कि अगर किसी व्यक्ति का शुगर लेवल हाई है तब भी वह गुड़ खा सकता है। गुड़ का भूरा रंग देखने में भले ही हेल्थी लगे लेकिन मधुमेह के मरीजों के लिए गुड़ एक बेहतर विकल्प नहीं है। गुड़ में मौजूद आयरन की वजह से यह ऑक्सिडेटिव स्ट्रेस और ब्लड प्रेशर से लड़ने में मदद करता है लेकिन अगर आप डायबिटिक हैं तो गुड़ से खुद को कोसों दूर रखें।

गुड़ में चीनी की मात्रा बहुत होती है। गुड़ए पोषक तत्वों से भरपूर स्वीटनर है। चीनी के इस विकल्प में 65 से 85 फ़ीसदी तक सुक्रोज पाया जाता है। यही वजह है कि डायबिटीज के मरीजों के लिए गुड़ खाना मना होता है क्योंकि इसमें चीनी की मात्रा बहुत ज्यादा होती है।चीनी खाने से शरीर में ग्लूकोज लेवल में जो अंतर आता है और असर पड़ता है ठीक वैसा ही असर गुड़ खाने पर भी होता है। कुछ लोगों का मानना है कि अगर वे चीनी की जगह गुड़ का इस्तेमाल करते हैं तो ब्लड शुगर लेवल को मेनटेन रखने में मदद मिलेगी लेकिन हकीकत में ऐसा नहीं होता। गुड़ में सुक्रोज होता है इसलिए इसके सेवन से ब्लड शुगर लेव में बढ़ोतरी होने लगती है। इसका मतलब है कि चीनी के किसी भी फॉर्म की तरह गुड़ भी मधुमेह के रोगियों के लिए हानिकारक है। हालांकि जिन लोगों को मधुमेह नहीं है वे चीनी की जगह गुड़ का इस्तेमाल कर सकते हैं क्योंकि यह एक आयुर्वेद भी यही कहता है कि डायबिटीज यानी मधुमेह के रोगियों को गुड़ नहीं खाना चाहिए। फेफड़ों के इंफेक्शन खराब गला माइग्रेन और अस्थमा के इलाज में आयुर्वेद गुड़ का इस्तेमाल करता है लेकिन इलाज की इस प्राचीन पद्धति में भी मधुमेह के रोगियों के लिए गुड़ खाने की मनाही है।

धनिया के पानी से बढ़ती है रोग प्रतिरोधक क्षमता

कोरोना महामारी के इस दौर में रोग प्रतिरोधक क्षमता बढ़ाना जरुरी है। इसके लिए हमारी रसोई में ही सब कुछ उपलब्ध है। सभी घरों में धनिया के बीजों को स्वाद बढ़ाने के लिए इस्तेमाल किया जाता है पर अगर इसका पानी रोज पिया जाए तो यह शरीर को कई तरह के स्वास्थ्य लाभ भी देता है। इसमें मौजूद पोटैशियम विटमिन सी कैल्शियम और मैग्नीशियम सेहत से जुड़ी कई समस्याओं को दूर करता है।

रोग प्रतिरोधक क्षमता बढ़ाए

धनिया के पानी में मौजूद एस्कॉर्बिक ऐसिड ऐंटिऑक्सिडेंट होता है और शरीर की रोग प्रतिरोधक क्षमता को बढ़ाता है। इससे सर्दी खांसी और बुखार की आशंका कम हो जाती है।

लिवर की बीमारी से बचाए

धनिया के पानी में मौजूद फ़ाइबर और इसेंशल ऑइल लिवर से जुड़ी बीमारियों से बचाता है।

टाइफॉइड से बचाए

धनिया के पानी में एक विशेष तत्व डोडेनल पाया जाता है। यह टाइफ़ॉइड के बैक्टीरिया को खत्म करता है।

दिल की समस्या रखे दूर

धनिया का पानी गुड कलेस्ट्रॉल को बढ़ाता है और बैड कलेस्ट्रॉल को कम करता है। इसे रोज पीने से दिल से संबंधित बीमारियों का खतरा कम हो जाता है।

मुंह की बदबू करे दूर

रोज धनिया का पानी पीने से मुंह और सांस की बदबू की समस्या भी दूर हो जाती है।

अल्सर की समस्या

धनिया का पानी कोलेजन टिश्यू के प्रॉडक्शन को बढ़ाता है। इससे अल्सर की समस्या दूर हो जाती है।

स्वस्थ बातें : आपकी थाली से ही आपका बचाव होगा

डॉक्टर अरविन्द प्रेमचंद जैन

बहुत समय से विश्व स्तर पर यह बहस चल रही हैं की मांसाहार शाकाहार कौन लाभप्रद और हानिकारक हैं तर्क अपने अपने हो सकते हैं पर सत्यता एक ही हैं। यदि हम आहार भोजन शाकाहार मांसाहार शब्दों को समझने का प्रयास करेंगे तो आधी से अधिक भ्रम अपने आप समाप्त हो जायेंगे।

आहार..आरोग्य वर्धक और हानि रहित उसे आहार कहते हैं। भोजन .. भोग से जल्दी नष्ट होना उसे आहार कहते हैं। शाकाहार ... शांतिकारक और हानिरहित जो आहार वह शाकाहार हैं। मांसाहार .. यानी जिससे मन और शरीर को हानि पहुंचे उसे मांसाहार कहते हैं। इस बात पर भी विशेष बल दिया जाता हैं की अंडा माँस मछली आदि में शरीर के आवश्यक घटक के लिए आवश्यक हैं यह मिथ्या धारणा हैं एदूसरा माँस आदि में यदि मसाला आदिका उपयोग न किया जाय तो आप खा नहीं सकते तीसरा मानव शरीर माँस आदि खाने के लिए नहीं बना हैं और जब आप बीमार होते हैं तब मांसाहार का उपयोग क्यों नहीं करते जबकि शाकाहार नैसर्गिक भोज्य हैं उसमे सभी प्रकार के घातक प्रचुरता से मिलते हैं मानव शरीर की संरचना शाकाहार के लिए हैं और शीघ्र पाचक होने से शरीर और मन को शांति देते हैं। चूँकि यह विषय विवादित हैं तर्क वितर्क अपने अपने हैं सत्य कटु और एक ही होता हैं।

बताया जा रहा था कि मांसाहार पर्यावरण के लिए कितना खतरनाक है। जैसे एक किलो बीफ तैयार करने के लिए 25 किलो अनाज और 15 हज़ार लीटर पानी लगता है। कुछ अहिंसा के समर्थक या धार्मिक कारणों से विभिन्न संगठनों के लोग ही इस तरह का प्रचार करते हैं।

दुनिया के जाने.माने विश्वविद्यालयों के शोध सामने आने लगे। यह साबित होने लगा कि खाने के लिए एनिमल मीट तैयार करने के कारोबार की ग्लोबल वॉर्मिंग में मोटर गाड़ियों और पेट्रोलियम से भी ज्यादा हिस्सेदारी है। इधर कोविड.19 के बाद वायरसों की उत्पत्ति में जानवरों की भूमिका पर काफी सवाल उठ रहे हैं। हाल ही में चीन के सुअर पालकों में एक और फ्लू वायरस का पता चला है। नया वायरस सुअरों से उन्हें पालने वाले युवाओं में पहुंचा। इसके भी खतरनाक महामारी बनने की आशंका है। फिलहाल अच्छी बात यह है कि मनुष्यों से मनुष्य में यह संक्रमण फैलने का कोई मामला सामने नहीं आया है। फिर भी पड़ताल जारी है। यह भी कहा जा रहा है कि न्यूटन का गति का तीसरा नियम ष्प्रत्येक क्रिया की समान एवं विपरीत प्रतिक्रिया होती हैष् इंसानों पर लागू हो रहा है।मनुष्य ने पशुओं पर जितने अत्याचार किए हैं अब पशुओं से आ रहे वायरस उनका बदला ले रहे हैं। ख़ैर, जलवायु परिवर्तन और मनुष्यों की सेहत ख़राब करने में मीट कारोबार की भूमिका पर अब किसी को भी संदेह नहीं है। कुछ महीने पहले ही ऑक्सफर्ड और मिनिसोटा विश्वविद्यालय में दो शोध पत्र प्रकाशित हुए। इसमें पश्चिमी देशों के लोगों की सेहत और पर्यावरण पर भोजन के प्रभाव का अध्ययन था। एक रिसर्च रेड मीट को लेकर थी। रेड मीट यानी गाय भैंस, सुअर या भेड़.बकरी का मांस। एक ही उम्र के दो अलग.अलग व्यक्तियों पर खाने का प्रभाव अलग.अलग था। एक व्यक्ति जो साधारण भोजन करता है उसके औसत जीवनकाल की तुलना पचास ग्राम अतिरिक्त रेड मीट खाने वाले व्यक्ति से की गई। जो व्यक्ति अतिरिक्त रेड मीट खाता था उसकी एक ख़ास उम्र में मरने की आशंका 41 फ़ीसदी ज्यादा पाई गई।

यूनाइटेड नेशन के फूड एंड एग्रीकल्चर आर्गनाइजेशन के मुताबिक अमेरिकी और ब्रिटिश लोगों में नॉन वेज से जुड़ी समस्याएं तेज़ी से बढ़ी हैं। 1970 के बाद से अब तक अमेरिकी और यूरोपीय लोगों में मीट खाने की क्षमता दस फ़ीसदी अधिक हो चुकी है। इस शोध में नॉन वेज के पर्यावरण पर भयंकर दुष्प्रभावों की बात भी सामने आई। सौ ग्राम वनस्पति प्रोटीन के मुक़ाबले पचास ग्राम रेड मीट तैयार करने में बीस गुना ज्यादा ग्रीन हाउस गैसें निकलती हैं और सौ गुना ज्यादा ज़मीन का इस्तेमाल होता है। कुछ पुराने शोध से यह पहले ही पता चल चुका है कि कृषि क्षेत्र में होने वाले कुल ग्रीन हाउस गैसों के उत्सर्जन का दो तिहाई हिस्सा पशुपालन से होता है।

जानवरों से मांस दूध ऊन और चमड़ा आदि लेने की एवज़ में खेती योग्य ज़मीन का तीन चौथाई हिस्सा इस्तेमाल हो जाता है। कहा जाता है कि अगर मवेशियों का कोई एक देश बनाया जाए तो उसका आकार अमेरिका और चीन के बाद तीसरे नंबर पर आएगा।

जॉन हॉपकिन्स विश्वविद्यालय के विद्वानों ने भी 140 देशों के लोगों की खाने की आदतों व ज़रूरतों का अध्ययन कर एक नतीजा निकाला है। उनके मुताबिक़ एक अमेरिकी रोज़ाना खाने में 2300 कैलोरी लेता है। अगर वह शाकाहारी हो जाए तो इससे वातावरण में उसके ज़रिए होने वाले ग्रीन हाउस गैसों के उत्सर्जन में 30 फीसदी की कमी आएगी। पर समस्या का समाधान इससे भी नहीं होने वाला। दुधारू पशुओं की डकार से वातावरण में बड़ी मात्रा में मीथेन जाती है। लिहाज़ा दूध, पनीर और घी जैसे खाद्य भी अब ग्लोबल वॉर्मिंग के लिए जिम्मेदार माने जा रहे हैं। इसे कम करने के लिए सिर्फ वेजिटेरियन होने से काम चलने वाला नहीं। शोध कहता है कि अगर वही अमेरिकी व्यक्ति अपने खाने में दो तिहाई हिस्सा वीगन रखे तो उसके कार्बन फुट प्रिंट में साठ फ़ीसदी की कमी आ जाएगी। इसका मतलब है कि वह कभी.कभी एनिमल प्रोटीन ले सकता है पर ज्यादातर वीगन फूड। अगर यही व्यक्ति पूरी तरह से वीगन हो जाता है तो उसके कार्बन फुट प्रिंट में 85 फ़ीसदी की कमी आ जाती है। यह एक आदर्श स्थिति होगी। दुनियाभर के लोगों में यह बदलाव अब आना भी शुरू हो गया है। मार्केट सर्वे करने वाली एक संस्था ने ब्रिटेन और अमेरिका में अध्ययन किया तो चौंका देने वाले नतीजे सामने आए। 50 फ़ीसदी एडल्ट नॉन वेजिटेरियन अब खाने में से मीट कम करना चाहते हैं। इसकी वजह पर्यावरण और सेहत के प्रति बढ़ी जागरूकता है विश्व स्वास्थ्य संगठन ने भी कुछ साल पहले यह साफ कहा है कि प्रॉसेस्ड रेड मीट से कैंसर का खतरा होता है। यह नतीजा संगठन से जुड़ी द इंटरनैशनल एजेंसी फॉर रिसर्च ऑन कैंसर ने निकाला था। इसका मतलब साफथा कि हॉट डॉग हैम बेकन और सॉसेज कितने भी स्वादिष्ट क्यों न हों लेकिन अगर उनमें रेड मीट है तो वे आपकी सेहत के लिए ख़तरनाक हो सकते हैं। इतने सारे शोध आने और मांसाहार के प्रति लोगों के बदलते नज़रिए का असर मीट मार्केट पर तो आना ही था।

आनुवांशिक बीमारी मानी जाती है हीमोफीलिया

हीमोफीलिया एक ऐसी आनुवांशिक बीमारी है जिसमें हल्की चोट के बावजूद खून बहता रहता है और बहता हुआ यह खून आसानी से जमता नहीं है। ऐसे में किसी एक्सीडेंट या चोट में यह बीमारी कई बार जानलेवा भी साबित हो सकती है क्योंकि खून का बहना आसानी से बंद नहीं होता और इसी के चलते खून ज्यादा बह जाता है और यह मरीज के लिए जानलेवा साबित हो सकता है।

हीमोफीलिया के कारण–विशेषज्ञों का मानना है कि हीमोफीलिया का सबसे बड़ा कारण है रक्त में प्रोटीन की कमी जिससे क्लॉटिंग फैक्टर पर असर पड़ता है दरअसल खून बहने से रोकने में क्लॉटिंग फैक्टर का काफी प्रभाव पड़ता है। हीमोफीलिया तीन प्रकार के होते हैं ए बी और सी। हीमोफीलिया का इलाज–हीमोफीलिया का प्राथमिक उपचार फैक्टर रिप्लेसमेंट थेरेपी है जिसमें क्लॉटिंग फैक्टर को रिप्लेस करने का काम किया जाता है। इस थैरेपी में ब्लड प्लाजमा को एकत्र करके इसे शुद्ध किया जाता है। हीमोफीलिया के मरीज क्या करें–हीमोफीलिया के मरीजों को अक्सर यह सलाह दी जाती है कि वह हड्डियों और मांसपेशियों में सुधार करने वाली एक्सरसाइज करें और अपने वजन को कंट्रोल करें। साथ ही मरीज ऐसी शारीरिक गतिविधि से दूर रहे जिसमें चोट लगने का खतरा हो। इसके अलावा अगर मरीज के दांत से खून निकलता है तो अपने डॉक्टर से सलाह लें और ऐसा ब्रश इस्तेमाल करें जो सॉफ्ट हो। इसके अलावा समय.समय पर डॉक्टरी सलाह लेना ना भूलें। इसके अलावा ब्लड.थिनिंग दवा जैसे कि वार्फरिन और हेपरिन लेने से बचें एस्पिरिन और इबुप्रोफेन जैसी ओवर.द.काउंटर दवाओं से बचना भी बेहतर है। रक्त संक्रमण के लिए नियमित रूप से परीक्षण करें और हेपेटाइटिस ए और बी के टीकाकरण के बारे में अपने डॉक्टर की सलाह लें।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

The Light of Traditions: The Untold Story of Earthen Lamps

In Indian culture, earthen lamps occupy a special place, not merely as objects that spread light but as symbols of faith, tradition, simplicity and cultural heritage. For centuries, a small clay lamp has served as a means of dispelling darkness, inspiring hope and spreading positivity. Whether it is Diwali, Kartik Purnima, Gurpurab, weddings or religious celebrations, earthen lamps bring alive the beautiful traditions of Indian life.

Our Cultural Identity Connected with the Soil

Earthen lamps have been an integral part of Indian rural life and folk culture. A potter transforms ordinary clay into a beautiful and useful lamp through skill and craftsmanship. Every lamp reflects hard work, artistic ability, experience and a tradition passed down through generations.

There was a time when almost every village had potters working at their spinning wheels. Before festivals, all family members would participate in making, drying and baking earthen lamps. Children also learned this traditional art by observing the process. Thus, earthen lamps were not merely products sold in markets; they were an important part of family livelihoods and cultural heritage.

The Spiritual and Social Message of a Lamp

In Indian philosophy, a lamp holds special significance. Its flame symbolises the journey from ignorance to knowledge, despair to hope and negativity to positivity. Lighting a lamp does not simply mean illuminating a house; it also represents awakening wisdom, compassion and harmony within ourselves.

A small lamp teaches us that even with limited resources, we can spread light in the lives of others. Its glow reminds us that no matter how deep the darkness may be, even a tiny flame has the power to challenge it.

The Challenge to Traditions in the Age of Modernity

With changing times, electric strings, colourful bulbs, LEDs and decorative lights have become increasingly popular. These certainly make festive decorations attractive, but their popularity has reduced the use of traditional earthen lamps in many places.

The potter community has been among the worst affected by this change. Cheap machine-made decorative products and modern alternatives make it difficult for traditional artisans to receive fair prices and access markets.

We must understand that buying an earthen lamp is not merely purchasing an object. It is also a way of respecting the labour, craftsmanship and livelihood of an artisan and supporting the family that depends on this traditional occupation.

The Importance of the Environment and the Indigenous Economy

Earthen lamps are made from naturally available local materials. After use, an unglazed clay lamp can naturally return to the environment. However, to remain environmentally responsible, we should also prefer safe and natural options for oil, cotton wicks and decorations.

Purchasing lamps directly from local potters encourages small businesses and strengthens the rural economy. It is also an effective way to promote self-reliance and preserve traditional handicrafts.

The Need to Connect the Younger Generation with Heritage

Today, there is a need to introduce children to the art of making earthen lamps, their cultural significance and the contribution of potters. Schools can organise activities in which students learn to make clay lamps themselves. During festivals, families should develop the habit of purchasing lamps from local artisans and appreciating their craftsmanship.

Moving forward in the digital age is essential, but forgetting our roots is not desirable. By giving traditional lamps a place alongside modern decorations, we can create a beautiful balance between development and heritage.

An earthen lamp may be small in size, but its cultural and social significance is enormous. Its flame carries the hard work of the potter, the fragrance of our traditions, our connection with nature and the light of human sensitivity.

Let us, this festive season, illuminate not only our homes but also the lives of traditional artisans. By lighting earthen lamps, we can keep our culture, local craftsmanship and centuries-old heritage alive. Because a true celebration is one in which happiness is accompanied by respect for our traditions and every section of society.

Dr. Vijay Garg Retired Principal | Eminent Scientist Street Kaur Chand, MHR Malout, Punjab – 152107 Mobile: 9465682110

Those Who Raised Us Now Long for Support: The Pain of Old Age and Changing Family Relationships

Old age is one of the most sensitive stages of human life. During childhood, parents hold their children's hands, teach them how to walk, care for their smallest needs and sacrifice their own happiness to build a better future for them. However, when these same parents grow old and look for love, support and companionship, many are forced to face loneliness and neglect. This is a painful reality of modern society that deserves serious attention.

A parent's love is among the most selfless relationships in the world. Parents often put their own wishes aside to fulfil their children's dreams. A mother stays awake throughout the night when her child is unwell, while a father spends his hard-earned money on education, upbringing and a secure future for the family. They make every possible effort to provide their children with good education, values and opportunities. Their greatest happiness lies in seeing their children lead successful and fulfilling lives.

However, family structures have changed considerably over time. Joint families have increasingly given way to nuclear families. Employment, business commitments, migration and the responsibilities of modern life have taken many children far away from their parents. Living away from home is not necessarily wrong, as moving to another place for employment or a better future may be unavoidable. The real problem arises when physical distance is accompanied by emotional distance and a loss of responsibility.

Today, many elderly people spend their lives alone, even in their own homes. They may have a house to live in, food to eat and money to buy medicines, but they often lack someone with whom they can share their thoughts. More than expensive gifts, they need a few loving words and some quality time with their children. Sometimes, all they want is someone to sit beside them, listen to their old memories and ask how they are doing.

The growing need for old-age homes also raises important social questions. It would not be fair to assume that every elderly person living in an old-age home has been abandoned by their children. Some senior citizens voluntarily choose such facilities for safety, healthcare, companionship or independence. In certain cases, children live abroad or family circumstances make it difficult to provide care at home. However, deliberately neglecting parents or treating them as a burden is deeply painful and unacceptable.

In old age, people need emotional support as much as physical care. With advancing years, they may experience health problems, memory loss, hearing or visual difficulties and reduced mobility. At such a stage, they need patience, respect and understanding. Instead of becoming irritated by their repeated questions or old stories, family members should treat them with affection and compassion.

Another concern is that elderly people are sometimes excluded from family decisions. Their experiences and opinions are dismissed as outdated or irrelevant. When they begin to feel unimportant in their own homes, their confidence and enthusiasm for life may gradually decline. Elderly people should not be treated merely as individuals requiring care; they deserve recognition as respected and experienced members of the family.

The solution to this problem does not lie merely in blaming children. Families must develop mutual understanding, communication and a sense of responsibility. Children should be taught to respect elderly people from an early age. Schools should encourage moral education, family values and meaningful interaction between generations. Social organisations and governments must also strengthen healthcare facilities, security, recreational opportunities and support systems for senior citizens.

Children must understand that caring for parents is not limited to sending money or arranging medicines. Talking to them, understanding their emotions, visiting them regularly and making them feel valued are equally important. Those living far away can also express their love and fulfil their responsibilities through regular phone calls, video calls and planned visits.

We must also remember that today's young people will become tomorrow's senior citizens. By treating our parents with love and respect, we set a positive example for future generations. A family is not simply a group of people living under one roof; it is a relationship built on understanding one another's emotions, needs and difficulties.

Finally, we must ask ourselves a simple question: Is it not our responsibility to hold the hands of the parents who once held our hands and taught us to walk? In old age, parents need not expensive gifts or luxurious houses, but love, respect, time and a sense of belonging. Bringing a smile to their faces instead of leaving them waiting is a true expression of humanity.

Where elderly people are respected, family values remain alive. Caring for parents is not a favour; it is a human duty and one of the greatest moral responsibilities of our lives.

Dr. Vijay Garg Retired Principal | Educationist & Eminent Scientist Street Kaur Chand, MHR Malout, Punjab – 152107

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

Why is discontent growing among youth around the world?

- Mahendra Tiwari

The world is changing rapidly. Unprecedented progress is being made in science, technology, education, and communication. Large industries are being established, and claims of economic growth are being made. Despite this, the young generation in many countries around the world is worried about their future. Lack of employment, inflation, expensive housing, rising education costs, and economic insecurity pose serious challenges for young people. This is why their concerns are no longer limited to personal problems but are becoming an international issue.

Recent youth-led protests in several European countries, including Germany and France, have brought this problem to global attention. In these movements, young people have demanded better education, employment opportunities, affordable housing, and relief from the rising cost of living. These events clearly demonstrate that economic growth statistics and the actual living conditions of ordinary citizens do not always align.

According to a report published by the International Labour Organization in August 2026, the global youth unemployment rate rose to 12.4 percent in 2025. Approximately 67 million young people were unemployed. The report also indicates that finding employment has become more difficult for young people in developed economies. In North America, the youth unemployment rate increased from 8.3 percent in 2023 to 9.8 percent in 2025. In Northern, Southern, and Western Europe, the rate was around 15 percent.

These statistics don't just mean that young people are struggling to find jobs. A major problem is the quality of employment. Many young people struggle to find work commensurate with their qualifications. Some find temporary employment, while others are forced to work for low wages. Even after finding a job, there's no certainty that their income will be regular and their future secure.

When achieving economic independence even after completing an education becomes difficult, it's natural for young people to become frustrated.

Another major cause of youth economic concerns is the rising cost of living. Expenses for food, transportation, electricity, healthcare, and housing constantly strain their budgets. High rent rates, especially in large cities, are making it increasingly difficult for low-income youth to live independently.

Housing and inflation were prominent issues during recent protests in Europe. When a large portion of a young person's income is spent solely on rent and essential goods, it becomes difficult to save, start a family, or invest for their future.

This problem is not limited to Europe. In large cities across many developing countries, including India, young people struggle to balance education, employment, and housing. The dream of economic independence remains unfulfilled when meeting basic needs becomes a challenge despite a regular income.

On October 31, 2026, youth-led protests took place in 34 cities across Germany. Protesters demanded increased investment in education and healthcare, lowering the cost of living, and opposing compulsory military service. Most demonstrations were peaceful, although incidents of violence and vandalism occurred at some locations.

In France, youth and other social groups also protested against problems in the education system, public services, inflation, and employment. These movements reflected a common sentiment. Young people felt their concerns were not being taken seriously enough and that their needs were not given due consideration when formulating policies.

These incidents should not be viewed solely as law and order issues. Peaceful protests are a means of expressing one's voice in a democracy. Governments should consider the economic and social causes of discontent while preventing violence.

Artificial intelligence and automation have created new opportunities in the employment world, but they are also changing the nature of some traditional jobs. According to a report by the International Labour Organization, approximately 6.1 percent of jobs held by youth aged 15 to 29 are in sectors most likely to be impacted by changes related to artificial intelligence.

This does not mean that all these jobs will disappear. Rather, the nature of many jobs may change, increasing the need for new skills. Problems arise when the education and training system fails to adapt to this change in a timely manner.

Therefore, instead of simply providing certificates, emphasis should be placed on developing practical knowledge, technical proficiency, creative thinking, and problem-solving abilities. Furthermore, working people should also be provided with opportunities to learn new skills. India's youth population represents one of the country's greatest potentials. But to transform this potential into real strength, it is essential to provide adequate and respectable employment. The aspirations of educated youth are rising. They seek economic independence, a secure future, and opportunities to advance according to their abilities. If quality jobs don't increase alongside economic growth, the gap between youth expectations and actual opportunities could persist. Lack of employment opportunities in rural areas, limited availability of work for women, and inconsistent employment opportunities are some of the reasons behind this.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

The mobile world and the deteriorating behavior of childhood

Before giving smartphones to children, it is important to instill values, communication and sensitivity.

Dr. Priyanka Saurabh

The news of alleged brutality against a six-year-old girl by an eighth-grade student at a Panchkula school has shocked society. The events revealed in the news and the details of the violence on school campuses have raised serious questions about the safety of children, their behavior, and our upbringing. How are such violent tendencies developing in childhood? Are children losing sensitivity and empathy? Are the mobile world, violent content available on the internet, and changing family environments having any impact on their behavior? These questions are no longer evasive.

It would be unfair to conclude, based on a single incident, that mobile phones are the sole cause of increasing violence among children. Each incident can be influenced by numerous factors, including personal circumstances, family environment, peer influence, mental state, and social environment. Nevertheless, it is true that the digital world now at the disposal of children has increased the responsibilities of parents more than ever before. Monitoring children can no longer be limited to their behavior after returning from school. It is also essential to know what they watch on their mobile phones, who they interact with, what games they play, and what ideas they are absorbing from the internet.

Smartphones are becoming an integral part of children's lives today. Technology has opened up new learning opportunities through online learning, educational videos, and informative content. However, this same medium also provides easy access to violent images, abusive language, dangerous challenges, and harmful behavior. The problem lies not in the technology itself, but in its uncontrolled use, access to inappropriate content, and a lack of understanding of its effects. Children often view content in the name of entertainment, but are not mentally and emotionally mature enough to understand its consequences.

Childhood is a period of imitation. Children learn language, behavior, and reactions by observing those around them. They are influenced by their parents' conversations, family members' behavior, friends' behavior, and activities seen on digital media. If a child is repeatedly exposed to scenes that normalize violence, humiliation, revenge, and aggression, it is likely to influence their behavior. While not every child becomes violent after viewing such content, it is crucial to select age-appropriate content and discuss its implications.

In this context, the role of parents is paramount. Often, busy schedules lead to children being given mobile phones to keep them quiet. From feeding to keeping them occupied, screens have become a convenient solution. Gradually, this habit becomes a part of children's daily lives, and parents lose sight of what their children are actually watching. A child's sedentary mobile phone isn't a sign of their safety or healthy development. It's essential to stay informed about their activities in the digital world, set age-appropriate limits, and maintain regular communication with them.

Monitoring children doesn't mean constantly suspecting them or completely taking away their privacy. It means being vigilant about their safety and creating a trusting environment where they can talk openly about their problems, curiosities, and mistakes. Parents should ask children what games they play, what new things they see on the Internet, and what their understanding is of a video or event. If a child gets excited by watching a violent scene, talks about hurting someone, or has a sudden change in behavior, instead of simply scolding them to silence them, one should try to understand the reason.

Schools also have a responsibility no less. The purpose of education is not simply to complete the curriculum and achieve good exam scores. Schools also serve as a means to develop children into sensitive, responsible, and socially aware citizens. Teachers should pay attention to unusual changes in student behavior. Schools should promote counseling, emotional well-being, peaceful conflict resolution, and respect for the dignity of others. Dismissing incidents of physical violence, threats, insults, or targeting of vulnerable students as simple pranks can lead to serious problems in the future.

Furthermore, while it is essential to hold a child accountable for their behavior when they commit a serious offense, it is equally important that investigations and actions are based on facts. Rushing to label children as criminals, publicly humiliating them, or exposing their identities on social media is not appropriate. The safety, dignity, and mental health of the victimized child must be a top priority. If a child's behavior shows signs of violence, unusual aggression, or emotional distress, parents and schools should not hesitate to seek the assistance of a qualified child psychologist or counselor.

The role of digital platforms and the government also needs to be considered. Continued efforts are needed to prevent children from accessing inappropriate content, simplify parental control tools, and ensure age-appropriate digital safety. Internet companies should also prioritize child safety. However, relying solely on a single technological feature will not be enough. Digital literacy means more than just learning to use a mobile phone, but also understanding that not everything you see on the internet is accurate, safe, or worth emulating.

The most important thing is that children are taught not only by rules but also by examples. If in the home, abusive language is used during anger, disputes are resolved through violence, and disrespectful behavior toward others is considered normal, it will be difficult to expect children to behave in a completely different way. An environment of communication, patience, empathy, and respect must be fostered in the family. It is also important to spend time with children, providing them with opportunities for sports, reading, creative activities, and social interaction.

The questions raised by the Panchkula incident aren't limited to just one school or one family. They serve as a warning to society as a whole. Instead of keeping children away from technology, we must teach them how to use it safely and responsibly. Besides knowing what they're viewing on their mobile phones, we also need to understand what's going on in their minds. Are they struggling with loneliness, stress, neglect, or some other unspoken problem? The need of the hour is to empower children with discretion before handing them mobile phones, to teach them responsibility before granting them freedom, and to provide affection along with discipline. The responsibility to ensure a safe childhood lies not only with parents or teachers, but with society as a whole. If we want our children to become sensitive and responsible citizens, we must pay attention to their digital activities as well as their emotional world. After all, children's futures are shaped not just by screens, but by the values ??they learn from their families and society.

PhD (Political Science)
Poet | Social Thinker | Columnist
Mobile: 7015375570
(Talk and WhatsApp)

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

AMERICAN PUNJABI SOCIETY HONORS PADMA BHUSHAN SANT SINGH CHATWAL WITH PUNJABI RATAN AWARD 2026

Mint and Pearl Appreciation Dinner, Punjabi Ratan Award Ceremony, and Gary S. Sikka's Birthday Celebrated at Pearl Banquet Hall

Harry Singh Bolla presents medal; Ed Cox presents trophy; Gary and Babli Sikka present commemorative plaque

NEW YORK | An evening of appreciation, recognition and celebration brought together business leaders, physicians, philanthropists and members of the Indian-American community at Pearl Banquet Hall on Saturday, November 7, 2026. The gathering combined three occasions: a Mint and Pearl Appreciation Dinner thanking customers, business associates and friends; the American Punjabi Society (APS) presentation of its Punjabi Ratan Award 2026 to Padma Bhushan Sant Singh Chatwal; and a birthday celebration for Gary S. Sikka, owner of Mint and Pearl and Global President and CEO of APS.

Distinguished guests included Harry Singh Bolla, founder and CEO of Bolla Oil Corporation, APS Patron and inaugural recipient of the Punjabi Ratan Award in 2025; Ed Cox, Chairman of the New York Republican State Committee and an attorney with a longstanding record of public service; Dr. Krishan Kumar, President-Elect of the American Association of Physicians of Indian Origin (AAPI); Kamal Dandona, Chairman of the Bollywood Group of Companies and founder of the Bollywood Awards; Dr. Pailla Malla Reddy, pharmaceutical entrepreneur and founder of Bactolac Pharmaceutical Inc. and ScieGen Pharmaceuticals; and Naveen C. Shah, President and CEO of Navika Capital Group, a hospitality and real estate entrepreneur. Mint and Pearl Thank Customers and Business Associates

Mohinder S. Taneja, Senior Vice President of APS, introduced Rubal Sikka, Managing Director of Mint Restaurant and Pearl Banquet Hall and CEO of Storytellers Entertainment Company. Rubal opened the evening with Diwali greetings on behalf of Mint and Pearl, explaining that the Appreciation Dinner was an opportunity to thank customers, business associates and friends for their continued loyalty and support—whether through celebrating family milestones at the venues, recommending them to others or returning to enjoy a meal.

Rubal also offered a personal tribute to his father, Gary S. Sikka, describing him as "a great teacher, and a loving father." He spoke warmly about learning the business from his father and thanked him for his guidance. He closed by wishing everyone light, health and happiness for Diwali.

Gary S. Sikka Reflects on the Punjabi Ratan Award

Gary S. Sikka welcomed the gathering and spoke about the purpose of the Punjabi Ratan Award: recognizing outstanding individuals of Punjabi heritage whose achievements, leadership, philanthropy and service inspire the wider community. He praised Sant Singh Chatwal's international hospitality career and contributions to India–United States relations, and recognized Harry Singh Bolla as the award's first recipient in 2025. Sikka thanked the selection board, directors, organizers, volunteers and supporters who helped bring the ceremony together, while reaffirming APS's commitment to cultural heritage and community service.

General Secretary VPS Sikka Reviews APS Programs

VPS Sikka, General Secretary of APS, reviewed the organization's activities in 2025 and 2026. He recalled the 2025 gala featuring Punjabi actress Neeru Bajwa and singer Puja, as well as the APS Women's Council's winter coat drive for children in need and an initiative to fulfill children's wishes.

He highlighted a health-awareness lecture by Dr. Tarun Wasil; a consular assistance camp conducted with the Consulate General of India in New York, which served hundreds of visitors and addressed more than 200 inquiries; the annual picnic and a beach cleanup involving women and children; and the October 11 Cancer Awareness Walk at Eisenhower Park. Despite rainy weather, the walk drew approximately 450 participants and was supported by nearly 70 volunteers. He credited the Society's directors, Women's Council, volunteers and supporters for the work.

Navneet Sikka Sondhi Introduces the Honoree

Navneet Sikka Sondhi, APS Director and Master of Ceremonies, introduced the Punjabi Ratan Award and its 2026 honoree. She described Sant Singh Chatwal as an Indian-American entrepreneur of Punjabi Sikh heritage whose achievements in hospitality, philanthropic involvement and contributions to India–U.S. understanding made him a fitting recipient.

She noted that Chatwal founded Dream Hotel Group and helped develop brands including Dream Hotels, The Chatwal and Unscripted Hotels. Hyatt's acquisition of the group's hotel brands and management platform in 2023 marked a milestone in the enterprise he built. She also described his role as a founding trustee of the American India Foundation, his support for humanitarian causes, and his efforts to strengthen India–U.S. relations, including support for the civil nuclear agreement. Navneet recalled his recognition with the Order of the Khalsa in 1999, the Rajiv Gandhi Award in 2005 and the Padma Bhushan in 2010. She said his journey illustrated how initiative, ambition and service can inspire younger generations. A specially prepared five-minute video presentation then highlighted Chatwal's life, career, philanthropy and achievements. Harry Singh Bolla Discusses Bandi Chhor Diwas and His Mentor Harry Singh Bolla spoke about the significance of Bandi Chhor Diwas, which commemorates the release of the sixth Sikh Guru, Guru Hargobind Sahib Ji, from imprisonment, together with 52 princes. He reflected on its message of freedom, justice and compassion. Turning to the honoree, Bolla praised Sant Singh Chatwal's accomplishments and described Chatwal as his mentor, adding a

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

AMERICAN PUNJABI SOCIETY HONORS PADMA BHUSHAN SANT SINGH CHATWAL WITH PUNJABI RATAN AWARD 2026

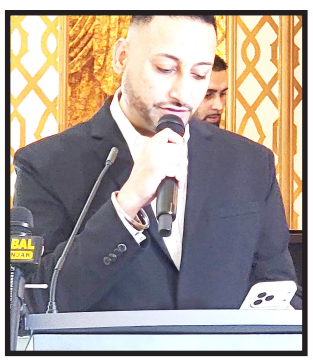

personal note to the tribute. Eight-Member Selection Board Joins Award Presentation

All eight members of the Punjabi Ratan Award Selection Board remained on stage throughout the award ceremony: Chairman Gary S. Sikka and Board Members Mohinder S. Taneja, VPS Sikka, Paul S. Bindra, Ravinder P. S. Narang, Jaspal S. Arora, Pradeep Tandon and Navneet Sikka Sondhi.

The presentation took place in three parts. Harry Singh Bolla, the inaugural award recipient, presented the Punjabi Ratan medal to Sant Singh Chatwal. Ed Cox presented the award trophy. Gary S. Sikka and Babli Sikka jointly presented a commemorative plaque. The assembled selection board joined in recognizing Chatwal's professional accomplishments, philanthropy and community contributions.

Sant Singh Chatwal Thanks APS and Praises Its Leadership

Accepting the honor, Sant Singh Chatwal expressed gratitude to the American Punjabi Society and its leadership, directors and selection board. He particularly praised APS's work under Gary S. Sikka, noting the meaningful initiatives the organization had undertaken for the community. His remarks recognized the Society's charitable activities, cultural programs and efforts to bring people together. Gary S. Sikka's Birthday Celebration

The gathering also celebrated Gary S. Sikka's birthday, with family, friends, business associates and community members extending their good wishes. The birthday observance added a personal dimension to an evening already dedicated to appreciation and public recognition.

Paul S. Bindra Offers Vote of Thanks

Paul S. Bindra Vice President APS and a member of the award selection board delivered the vote of thanks. He expressed appreciation to Sant Singh Chatwal, Harry Singh Bolla, Ed Cox, the dignitaries, speakers, presenters, selection board, APS leadership, volunteers, organizers and guests. He also thanked Gary S. Sikka for his leadership and everyone whose efforts contributed to the evening's success. **A Celebration of Achievement, Relationships and Service** The November 7 event brought together the appreciation of Mint and Pearl's customers and business associates, APS's recognition of a distinguished Punjabi-American achiever, and the birthday celebration of Gary S. Sikka. The combination of personal tributes, the five-minute video, the ceremonial presentations and fellowship made the evening memorable for those in attendance.

About the American Punjabi Society

The American Punjabi Society is a nonpolitical and nonreligious community organization devoted to Punjabi heritage, cultural understanding, charitable initiatives, health awareness and community service. Its programs seek to strengthen relationships and promote goodwill across communities. American Punjabi Society | Celebrating Excellence • Preserving

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

AMERICAN PUNJABI SOCIETY HONORS PADMA BHUSHAN SANT SINGH CHATWAL WITH PUNJABI RATAN AWARD 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

A Celebration of Commitment, Leadership, Service, and the Festival of Lights!

The Long Island Indo American Lions Club celebrated the Installation of its Executive and Ad-Hoc Committees for 2026–2027, along with a joyous Diwali celebration, on Wednesday, November 4, 2026, at MINT Restaurant in Garden City, New York. It was an evening filled with fellowship, cultural splendor, distinguished guests, entertainment, and a renewed commitment to humanitarian service.

The occasion was graced by esteemed Lions District dignitaries, including District Governor Michael Robinson, 1st VDG & Charter/ founderpresident Indu Gajwani, 2nd VDG Joshua Smith, and Past District Governor Jeanne Mulry, accompanied by her partner in service, Kevin Mulry. We were also honored by the presence of distinguished community leaders Bobby K. Kalotee, Chair of the Commission on Human Rights; Wioleta Dusza, 1st Vice Chair; Vimal Goyal, President of the India Day Parade (IDP); Gary Sikka, Director of LIIA Lions Club and Global President of APS; Mohinder Taneja, Senior Vice President of APS; and Amar Dayal, Past President of the Brooklyn Midwood Lions Club. Their presence added great significance to this memorable occasion.

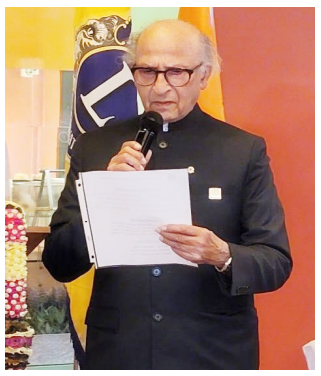
It was delightful to join fellow Lions, friends, and community leaders for an evening of fellowship, celebration, and renewed commitment to serving others. The formal proceedings began with a beautiful Walk for Commitment, featuring Asha Dua, Purvi Shah, Pretty Jain, Rama Bahri, and Veena Lamba carrying illuminated diyas in their hands, symbolizing light, hope, and dedication to service. This was followed by a warm welcome and introduction to the club by program chairs Veena Lamba and Rama Bahri. The Pledge of Allegiance was led by Narinder Kapoor, the Lions Prayer by Mizan Rahman, the toast by Komal Chhabria, and the Toast to the King by Anil Dua. The traditional Diya Lighting Ceremony, performed by the dignitaries and incoming executive members, beautifully brought together the spirit of Diwali and the values of Lions service. The evening was further enriched by wonderful cultural performances. A blissful prayer dance by Bhawna S., graceful Diwali dances by Purvi Shah and Pretty Jain, and an energetic Punjabi

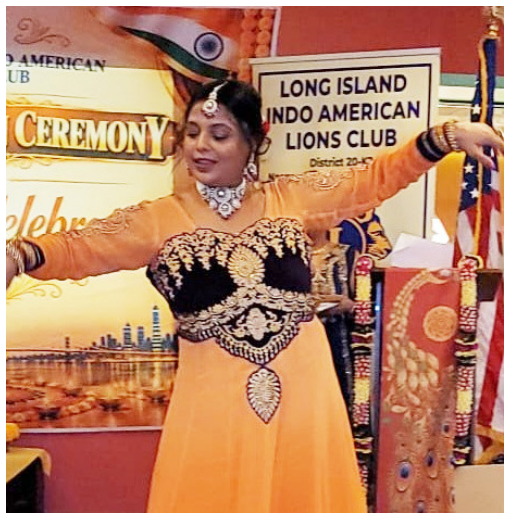

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

A Celebration of Commitment, Leadership, Service, and the Festival of Lights!

dance performance by Vaishnavi truly captivated the audience and stole the show. Each performance added its own charm and made the celebration even more memorable.

The highlight of the evening was the formal installation and oath-taking ceremony of the incoming leadership team for 2026–2027. President Deepak Bansal, Senior Vice President Kanak Golia, Vice Presidents Harish Shadadpuri and Dr. Yogendra Saxena, Secretary Sanju Sharma, Treasurer Saurabh Sheth, and Joint Secretary Asha Dua were formally sworn in. The leadership team will be guided by the club's advisors Indu Gajwani, Shyam Gajwani, Dr. Sunil Mehra, and Anju Sharma.

The Executive Committee Chairs, including Mizan Rahman, Narinder Kapoor, Prem Sawlani, Nand Panjwani, Vijay Shah (Founder Chairperson,). Pawan Singla, Madhu Pareek, Atul Pareek, Gary Sikka, Dr. Govind Oza, and Neetu Chhabra, also took the oath to serve the community. Our dedicated Project Chairs, Anil Dua, Ajay Jain, Usha Vazirani, Komal Chhabria, Rama Bahri, Veena Lamba, Pretty Jain, Pritpal Kaur, Jessi Dhillon, Jagdip View Dhillon, Jag Kalra, Neeru Uppal, Rachna Shadadpuri, Sunil Jain, Vijay Khanna, Sughir Kumar, and Yogini Oza, reaffirmed their commitment to carrying forward the club's humanitarian initiatives and community service projects.

Heartiest congratulations to President Deepak Bansal and the entire incoming leadership team! May the year ahead bring continued growth, meaningful accomplishments, and many opportunities to serve humanity.

A very special congratulation to Immediate Past President Anju Sharma on completing an exceptionally successful term and for the tremendous progress the club has made under her leadership. Her dedication, commitment, and vision have strengthened the club, expanded its community outreach, and taken its humanitarian initiatives to new heights. We are equally proud to congratulate her on receiving the prestigious Senior Master Key Award and Pin from Lions Clubs International President Mark S. Lyon, in recognition of her outstanding membership and service contributions. This is a wonderful personal achievement and a moment of pride for the entire club! The evening was also an opportunity to recognize the importance of teamwork and the contributions of those who worked tirelessly behind the scenes. Heartfelt appreciation goes to our organizing committee members Asha Dua, Purvi Shah, Pretty Jain, Rama Bahri, and Veena Lamba, along with our dedicated volunteers Komal Chhabria, Usha Vazirani, Vidhi Chhabria, and Yogini Oza. Thank you Anju Sharma, Indu Gajwani, Saurabh Sheth for their help at Registration. Their time, dedication, and efforts, together with the support of all our members, helped make this celebration a grand success.

A special mention goes to Senior Vice President Kanak Golia, who addressed the gathering and thanked all the Lions and guests for their continued contributions and support. He also acknowledged and appreciated the past presidents for their dedicated service to the club and congratulated Immediate Past President Anju Sharma for her outstanding leadership and for bringing the club to new heights. The evening was not merely about installing a new leadership team; it was about celebrating achievements, recognizing dedicated service, strengthening friendships, and renewing our collective commitment to humanity. It reflected the true spirit of Lionism-teamwork, unity, compassion, and hope. Special Thanks to Team Preetnama, Prtipal Kaur and Balwant Singh for capturing the memorable moments of this special occasion. The evening concluded on a melodious note with a beautiful song by Anil Dua, followed by amazing music from the DJ that brought members to the dance floor. Everyone joined in, dancing, celebrating, and creating wonderful memories, making it a truly joyous and unforgettable evening! As we welcome another year of leadership and service, may the lights of Diwali continue to illuminate our path with kindness, compassion, unity, and hope. Together, let us continue working to make a meaningful difference in our communities and beyond.

Together, WE SERVE!

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

THE LAW OF ASSUMPTION

Human life is profoundly influenced not only by what we experience but also by what we believe to be possible. Behind every decision, achievement and personal transformation lies an invisible force: our assumptions. The way we perceive ourselves, interpret circumstances and anticipate the future often determines how we respond to the opportunities and challenges before us. This idea forms the foundation of what is popularly known as the Law of Assumption—the principle that when an individual consistently assumes a particular outcome to be true, that belief begins to influence thoughts, emotions, attitudes and actions in ways that may help bring the desired outcome closer to reality.

The Law of Assumption is widely associated with the teachings of Neville Goddard, a twentieth-century spiritual writer who emphasised the creative power of imagination and inner conviction. According to this philosophy, individuals should mentally occupy the state of being the person they aspire to become rather than continuously identifying with their present limitations. In simple terms, instead of constantly thinking, "I wish I were confident," one should begin cultivating the assumption, "I am a confident person." Rather than viewing success as something permanently distant, one should develop the mindset and habits of someone capable of achieving it.

Although the Law of Assumption is often discussed in spiritual and self-development circles, its underlying psychological dimensions deserve thoughtful consideration. Human assumptions can significantly influence behaviour through mechanisms such as expectations, selective attention, self-perception and self-fulfilling prophecies. When people believe they are capable of achieving something, they may become more willing to take initiative, persist through difficulties and recognise opportunities that they might otherwise overlook.

For instance, a student who assumes that intelligence is not fixed and that consistent effort can improve academic performance is more likely to approach difficult subjects with patience and determination. In contrast, a student who repeatedly assumes that failure is inevitable may gradually lose confidence, avoid challenges and eventually reinforce the very outcome they fear. In this sense, assumptions can become powerful psychological influences that shape the direction of human behaviour.

One of the most important aspects of this philosophy is the relationship between self-concept and achievement. People often behave in accordance with the identity they have developed for themselves. Someone who considers themselves weak, incapable or undeserving may unconsciously avoid situations that demand courage and responsibility. Conversely, an individual who sees themselves as capable, disciplined and worthy of growth is more likely to act with confidence. Changing one's assumptions, therefore, can become the starting point of changing one's personal identity.

The power of assumption is also relevant to relationships and social interactions. People frequently approach others through preconceived expectations. If someone assumes that every disagreement represents rejection, ordinary differences of opinion may become sources of conflict. However, a person who approaches relationships with the assumption that mutual understanding is possible may communicate more patiently and constructively. Our expectations do not control other people's thoughts or decisions, but they can influence the way we interpret their behaviour and respond to them.

Another significant dimension of the Law of Assumption is visualisation. The human brain possesses an extraordinary capacity to imagine situations that have not yet occurred. Athletes mentally rehearse performances, public speakers visualise successful presentations, and professionals imagine themselves handling demanding responsibilities. Such mental rehearsal can help individuals prepare emotionally and cognitively for real-life situations. When imagination is accompanied by practical preparation, it can strengthen confidence and improve performance.

However, the Law of Assumption should not be misunderstood as a magical formula that guarantees the fulfilment of every desire. Positive assumptions alone cannot eliminate economic difficulties, illness, discrimination, unexpected circumstances or structural barriers. Nor can an individual control every event simply by changing their thoughts. Treating the philosophy as an absolute law of the universe may create unrealistic expectations and unnecessary self-blame when circumstances do not improve.

The real value of this principle lies in understanding the connection between mindset and purposeful action. Assuming success does not mean waiting passively for success to arrive. It means developing the confidence, discipline and emotional resilience required to work towards it. A person who assumes that a healthier life is possible must also adopt healthier habits. Someone who believes in professional growth must acquire knowledge, improve skills and embrace opportunities. Belief provides direction, but consistent action creates progress.

In contemporary society, where individuals are constantly exposed to comparison, competition and uncertainty, the importance of constructive assumptions has become even greater. Social media frequently encourages people to measure their worth through external approval, material possessions and the apparent achievements of others. Such comparisons can create limiting beliefs and feelings of inadequacy. Developing a healthy self-concept allows individuals to recognise their own potential without becoming prisoners of comparison.

Educational institutions, too, can benefit from encouraging constructive assumptions among students. Teachers who communicate confidence in their students' abilities can help create an environment in which curiosity, experimentation and learning become possible. When students are encouraged to see mistakes as opportunities for improvement rather than evidence of incapability, they become more willing to explore unfamiliar ideas. A positive educational environment does not promise success to everyone, but it helps create the psychological conditions in which success becomes more attainable.

Ultimately, the Law of Assumption invites us to examine the invisible beliefs that govern our everyday lives. It reminds us that the stories we repeatedly tell ourselves can influence our choices, habits and responses to the world. If we continually assume that change is impossible, we may never attempt it. If we assume that improvement is possible, we are more likely to take the first step towards it.

Perhaps the greatest lesson of this philosophy is not that thoughts can magically rearrange external circumstances, but that our inner world plays a significant role in determining how we engage with the outer world. We cannot always choose what happens to us, but we can often influence how we interpret situations, what we believe about our abilities and how we respond to challenges.

A better future begins with a better understanding of ourselves. The assumptions we nurture today can become the attitudes, decisions and actions that shape our tomorrow. Therefore, instead of repeatedly identifying ourselves with fear, limitation and past failures, we should cultivate beliefs grounded in confidence, possibility and responsibility. When we begin to see ourselves differently, we begin to act differently—and when our actions change, the possibilities of our lives can change as well.

SURINDERPAL SINGH
FACULTY IN SCIENCE DEPARTMENT
SRI AMRITSAR SAHIB
PUNJAB.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

Town of North Hempstead's Grand Diwali Celebration Draws Packed House in a Spectacular Display of Culture and Community Unity

NORTH HEMPSTEAD, NY - A packed auditorium, dazzling cultural performances, vibrant traditional attire, and an overwhelming spirit of community togetherness marked one of the Town of North Hempstead's most colorful celebrations of the year. Hosted by **Town Clerk Ragini Srivastava**, the grand Diwali celebration at Clinton G. Martin Park brought together hundreds of residents, community leaders, and elected officials for an unforgettable celebration of India's Festival of Lights. The event transformed the venue into a vibrant showcase of Indian heritage, highlighting the beauty of cultural diversity and the strong bonds that unite the North Hempstead community. **Town Clerk Ragini Srivastava** warmly welcomed the gathering and extended her heartfelt Diwali greetings to all residents. Speaking about the significance of Diwali, she emphasized that every lamp that is lighted carries a beautiful message that smallest light has the power to brighten the darkest moments. The festival's timeless message of light over darkness, Knowledge over ignorance. She reflected on how cultural celebrations serve as a bridge between communities, bringing people of different backgrounds together through shared traditionsand friendship.

Town Supervisor **Jennifer DeSena** joined the festivities and extended her warm Diwali wishes. The celebration was graced by several distinguished elected officials, including **Assemblyman Jake Blumencranz, Assemblyman Daniel Norber, Nassau County Comptroller Elaine Phillips, Nassau County Legislator Scott Strauss, and other elected officials**, who joined the festivities and shared Diwali greetings with residents.

The afternoon's cultural extravaganza captivated the audience with an impressive lineup of performances showcasing India's rich artistic traditions. The program featured a graceful **Ganesh Vandana by Hamsaasya School of Dance**, a mesmerizing **Taarangam bySadhanaalaya School of Dance**, an energetic **Giddha by Nartan Dance Academy**, and a beautiful **semi-classical performance by the YICG Group**.

One of the most distinctive highlights of the celebration was **"Timeless Drapes of India,"** a special presentation showcasing elegance and diversity of India's traditional saree-draping styles, representing the unique cultural identities of different regions across the country. A captivating **Taarangam performance**by **Deepika Sadhoo**was another special attraction that drew enthusiastic appreciation from the audience. The festivities continued with delicious Indian cuisine, lively entertainment, and a joyful atmosphere that brought families and neighbors together. The tremendous turnout and enthusiastic audience participation reflected the community's appreciation for

Preetnama

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

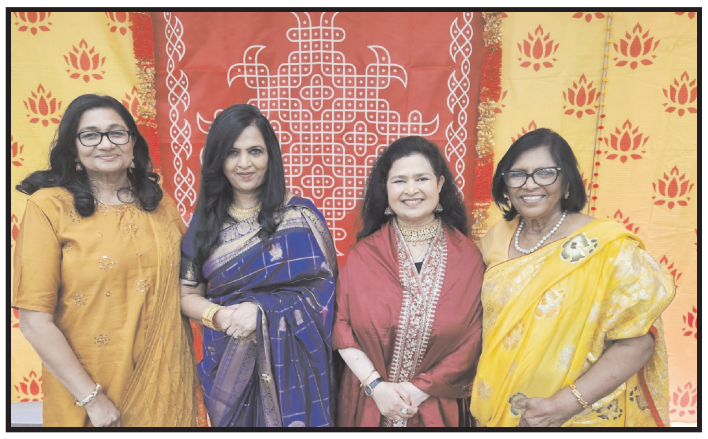
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

Town of North Hempstead's Grand Diwali Celebration Draws Packed House in a Spectacular Display of Culture and Community Unity

opportunities to celebrate and share cultural traditions. Town Clerk Ragini Srivastava extended her sincere appreciation to the performers, Cultural Committee members, volunteers, and community organizations, Parks and Community affairs whose dedication made the celebration possible. Special thanks were extended to **all community leaders and organizations** for their support and contributions to the event's success. More than a celebration of Diwali, the event stood as a powerful reflection of North Hempstead's multicultural identity and its commitment to fostering unity through cultural understanding. **As the festivities came to a close, one message shone brighter than the lights of Diwali: different cultures, traditions, and backgrounds may define our heritage, but it is the spirit of community that brings us together as one Town.**

PREETNAMA
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media

13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ, 2026

ਥੋਲੋੜੇ ਟੈਸਟ ਕਿਸ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟੀਮ?

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼
ਧਾਲੀਵਾਲ, ਖੋਜਕਾਰ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ਼ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ਼ ਪਹੁੰਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸਮੱਸਿਆ ਚੁੱਪਚਾਪ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ - 'ਓਵਰ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ' (ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂਚ, ਸਕੈਨ, ਖੂਨ ਦੇ ਟੈਸਟ ਆਦਿ) ਯਾਨੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਲੱਛਣ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਲ਼ੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਨਿਦਾਨ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਾਂ ਸਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਣ ਨਾਲ਼ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਕੋਈ ਸਬੱਬੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਓਨਾਂ ਵੱਧ ਖਰਚਾ, ਭਾਵ ਓਨੀ ਵੱਧ ਡਾਇਨੋਸਿਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ।

ਵੱਡੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ "ਮਾਸਟਰ ਹੈਲਥ ਪੈਕੇਜ, "ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਪੈਕੇਜ, ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਵਾਲ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜਨਾਂ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ "ਲੋੜ"ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਐੱਮ.ਆਰ.ਆਈ., ਸੀ.ਟੀ. ਸਕੈਨ, ਟਿਊਮਰ ਮਾਰਕਰ, ਹਾਰਮੋਨ ਟੈਸਟ, ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਇਮੇਜਿੰਗ, ਥਾਇਰਾਇਡ, ਆਦਿ ਟੈਸਟ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਮਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਲੱਛਣ ਵਾਲ਼ੀ ਮਾਮੂਲੀ ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕਗਾਰ ਉੱਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਥਾਇਰਾਇਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਗੰਢ, ਜਿਗਰ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਗੱਠ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਨਿਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਰਮੋਨ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਧਿਆ ਹੋਣਾ, ਜਾਂ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਕਮਜੋਰੀ: ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਰ ਟੈਸਟ, ਹੋਰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹਾਂ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਇਓਪਸੀ (ਮਾਸ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਲੈਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ) ਤੱਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਕਈ "ਬਿਮਾਰੀਆਂ"ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ਼ਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਿੱਜੀ ਟੈਸਟ-ਸਕੈਟ ਢਾਂਚਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਦਾਜੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭੱਗ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ 'ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ' ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਲੱਗਭੱਗ ਹਰ 4,800 ਲੋਕਾਂ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਲੈਬ। ਪਰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੀ ਨਹੀਂ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਦਿੱਲੀ, ਕਰਨਾਟਕ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੈਬਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲੱਗਭੱਗ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲੱਗਭੱਗ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਲੈਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 2,165 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸੰਘ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਭਾਵ 1% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ! ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਲੈਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮਿਆਰ ਬਾਝੋਂ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ, ਸਾਫ ਸਫਾਈ, ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ, ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਮੁਢੱਲੀਆਂ ਚੀਜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਲੈਬਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਹੀ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੈਂਕੜੇ ਟੈਸਟ "ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ"ਦੱਸ ਕੇ ਵੇਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮਿਆਰ ਇੰਨਾ ਢਿੱਲਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਆਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅੱਜ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ। ਨਿੱਜੀ ਲੈਬਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਲੋੜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਕੇਜ ਵੇਚਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨਿੱਜੀ ਲੈਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਸੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਨਵੇਂ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਸਨੂਈ ਬੌਧਿਕਤਾ (ਏ.ਆਈ.), ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਅਸਧਾਰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣਾ ਸੌਖਾ ਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬੇਲੋੜਾ ਡਰਨ ਅਤੇ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ "ਸੰਭਵ ਸ਼ੁਰੂਆਤ"ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਥਾਇਰਾਇਡ ਕੈਂਸਰ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਹੈ - ਕੇਰਲ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ 2005 - 2014 ਦੌਰਾਨ ਇਸਦੇ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਮੌਤ ਦਰ ਉਹੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਾਪਰਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਰਲ ਵਿੱਚ ਥਾਇਰਾਇਡ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਧਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਡਾਇਗਨੋਸਿਸ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਸਕੈਨ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ) ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ, ਥਾਇਰਾਇਡ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ ਜੇਬ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਬੇਲੋੜਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਸਕੈਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੇਵਜਾ ਡਰ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਗ਼ੈਰ-ਜਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਾੜੇ-ਮੋਟੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਮਰੀਜਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਲਾਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ਼ ਵੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਉਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਬਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਲੋੜ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ, ਆਧੁਨਿਕ, ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ। ਇਹ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਲਿਖਣ ਪਿੱਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਖੱਟਣ ਦੀ ਚਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟੈਸਟਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਗੇੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਰਗਾ ਮੁੱਢਲਾ ਹੱਕ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਜਾਂਚ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਨਵੇਂ ਟੈਸਟਾਂ ਜਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਨਕਲੀ ਖੋਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਦਾਖਲ ਰੱਖਣਾ, ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦਾ ਖਰਚਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਚਤੁਰਾਈਆਂ ਨਾਲ਼ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾ ਸਿਹਤ ਢਾਂਚਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਕੇ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣ ਉੱਤੇ ਲੱਗਭੱਗ 2,000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਅਦਾਰੇ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਕੋਈ ਔਖੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਧਨਾਢਾਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਕਰਜੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਵਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਯਾਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਖਰਚਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਧਨਾਢਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ !

ਚੰਗਾਈ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੁਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਧਰਤੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਹਾਕਮ ਇਸਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਫ਼ ?ਰਊਨ ਵਰਗੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਕੀੜਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ÷ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਪੇਟ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਮਰਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਭੁੱਖ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ। ਇਹ ਪੇਟ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਭੁੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਭੁੱਖ ਨੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਾਂਗ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ (ਅੱਲ੍ਹਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੇ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ÷ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਥੰਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ ਹੈ ਫਰੀਦਾ, ਟਿੱਕ, ਜੈ ਨਾ ਲਿਫ਼ੇ ਚਿਵਾਂ ਤੇ ਪੰਜੇ ਜੰਡੇ ਮੁੱਕ÷, ਭਾਵ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੰਜ ਥੰਮ ਅਤੇ ਛੇਵਾਂ ਰੋਟੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰੋਟੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੱਕ, ਦਾਨ, ਦਾਨ, ਮੰਤਰ ਜਾਂ ਦਵਾਈ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪਾਠ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਰ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਲਈ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਵੀ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜੀਵ ਜੋ ਮੱਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੇਟ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ।÷ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਦੌਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੋਂ ਸਬਰ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਨਿੱਘ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇੰਨੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਗਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਦੂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਮਨੁੱਖੀ ਪੇਟ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲਈ ਨਾ ਬਚਾਉਣ।

ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨਾਲ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਥੈਲਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ ?÷ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਅੱਜ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੱਲ੍ਹ ਲਈ।÷ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਹੇ ਯੂਹੰਨਾ, ਤੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੋਟੀ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿਓ। ÷ਅੱਜ ਦਾ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅੱਜ ਹੀ ਖਾਓ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲਈ ਨਾ ਬਚਾਓ, ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।÷ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਬਚਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਜੋ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਸਤਾ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਜਮ ?ਹਾਂਖੋਰੀ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟਾਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੇਟੂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੇਟ ਹੈ। ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ, ਲੜ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਉਕੇ ਭਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਿੰਗੇ ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲੱਖਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਕੁਝ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਜਿੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿਰਫ ਕਾਤਲ ਹਨ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸੁਆਦਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਉਗਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਸੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕੀਆਂ, ਸੂਰਜ, ਚੰਦ, ਦਿਨ, ਰਾਤ, ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿਸਟਮ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਦੇ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਜੀਭ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਚਿਹਰੇ ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬੁੱਲ੍ਹ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਗਲੇ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਲਹਿਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਧੂੜ ਉੱਡਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਅੱਗ ਵਰ੍ਹਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਸਤੀਆਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਾਰੂਥਲ ਵਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਇਹ ਦਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦਿਲ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਤੋਬਾ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਵਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਜੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਤੁਹਾਡੀ ਰਹਿਮਤ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਰਹਿਮਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਝਰਨੇ ਬਹਾਲ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਨੇ ਉਸਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਗੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਉਤਰੀ। ਅੱਜ, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਨੇਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇ। ਆਮੀਨ, ਆਮੀਨ।

ਕਾਲਮਨਵੀਸ: ਜ਼ਫ਼ਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਫ਼ਰ

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੋਟਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ : ਸਿਰਫ਼ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਗੇ ਹਾਲਾਤ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੋਸਟਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀਰੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੋਟਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਅੱਜ ਸਮਾਜਿਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪੇ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ, ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੋਈ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਘਰ ਉੱਜੜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਘਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਡੇ ਘਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ, ਨੌਜਵਾਨ ਕਲੱਬਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਚਾਨਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਪਿੰਡ ਗੁਰਨੇ ਖ਼ੁਰਦ (ਮਾਨਸਾ), ਸੰਪਰਕ 9876888177

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਾਅਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ, ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਹੀਰੋ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਡੀ ਇਸ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੋਟਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਾ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲੜਨ, ਸਾਡੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਆਓ, ਚੰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਮਕਸਦਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਈਏ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਵ

ਦੀਵਾਲੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਛਾਲ, ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਰੁ. 29.57 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਵਧੀ

ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਕੁਬੇਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ! ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਪਏ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ! ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਨੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ! ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ?29.57 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਵਧੀ! ਡਰੈਗਨ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਨਾਮੀ - ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉਲਟਾ! - ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ, ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਦੀਵਾਲੀ 2026 ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ! ਤਾਈਵਾਨ ਅਤੇ ਕੋਰੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਆਏ। ਦੀਵਾਲੀ 'ਤੇ ਦੇਵੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ?29.57 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਪਏ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਸੈਂਸੈਕਸ ਅਤੇ ਨਿਫਟੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲਾਭ ਦੇਖਿਆ!

ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਦੌਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ! ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲੋਬਲ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਬਦਲ ਲਈਆਂ, ਚੀਨ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਉਛਾਲ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਸ਼ਨ! - ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ ਭਵਾਨੀ, ਗੋਂਡੀਆ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਗੋਂਡੀਆ - ਇਸ ਸਾਲ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਦੀਵਿਆਂ, ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀਆਂ, ਜਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਭ ਆਰਥਿਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਛਾਲ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਵਾਪਸੀ, ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ??ਰਿਕਵਰੀ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਰਥਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ ਭਵਾਨੀ, ਗੋਂਡੀਆ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਆਮਦ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਮਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਭ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੇਵੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਆਰਥਿਕ ਜਿੱਤ ਮੰਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਵੀ ਉਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ ਨੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਹੈ! ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 9 ਨਵੰਬਰ, 2026 ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰੁਪਿਆ 24 ਪੈਸੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ??ਹੋਇਆ, ਜੋ 93.74 ਪ੍ਰਤੀ ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਪੱਧਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਰੁਪਿਆ 93.98 ਪ੍ਰਤੀ ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਭੰਡਾਰ, ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਦਾ ਘਾਟਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਯਾਤ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 93.74 ਦਾ ਪੱਧਰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ??ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਚੁਣੌਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਡਰੈਗਨ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਆਮਦ, ਤਾਂ ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ -ਸੰਚਾਲਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਤਾਈਵਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਚਿੱਪ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਗਲੋਬਲ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ਾ-ਬੁੱਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵਧਿਆ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ, ਤਾਈਵਾਨ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਕਰਸ਼ਕ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ। 6 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸਟੈਂਡਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਵਪਾਰਕ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ?45,960 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ?45,162 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੂੰਜੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਰ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਮੌਕਿਆਂ, ਸੰਭਾਵੀ ਰਿਟਰਨ ਅਤੇ ਜੋਖਮਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੰਵਤ 2083 ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਜੋ ਕਿ ਦਲਾਲ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇਜ਼ੀ ਹੈ! ਭਾਰਤੀ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਰੈਲੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੈਂਸੈਕਸ ਅਤੇ ਨਿਫਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸੱਤ ਵਪਾਰਕ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋਏ। ਇਸ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਰੈਲੀ

ਦੌਰਾਨ, ਸੈਂਸੈਕਸ ਲਗਭਗ 10.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਜਾਂ 7,782 ਅੰਕ ਵਧਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਫਟੀ ਲਗਭਗ 10.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਿਆ। ਦੀਵਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। 6 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ, ਸੈਂਸੈਕਸ 81,028.02 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਿਫਟੀ 25,030.35 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਖ ਸੂਚਕਾਂਕ 80,000 ਅਤੇ 25,000 ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ, 2♥5- ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੂੰਜੀਕਰਣ ਲਗਭਗ ?29.57 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਵਧ ਕੇ ?503.11 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਈ। ਰਾਇਟਰਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਨਿਫਟੀ 50 ਲਗਭਗ 25,044.65 ਅਤੇ ਸੈਂਸੈਕਸ 81,106.65 'ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਦੋਵੇਂ ਸੂਚਕਾਂਕ 27 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਉਛਾਲ ਵਾਲੇ ਰਹੇ। ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇਜ਼ੀ ਪਿੱਛੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਘੱਟ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਹੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਊਰਜਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ £118 ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ 'ਤੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬ੍ਰੈਂਟ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ £100 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 9 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ £97-98 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਯਾਤ ਬਿੱਲਾਂ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 6 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ?13,749.82 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਫ਼ਤੇ ਭਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚਾ ਰਿਹਾ। ਤੀਜਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਕ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹਨ। ਬੈਂਕਿੰਗ, ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ??ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਆਕਰਸ਼ਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗਲੋਬਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੈਲਕੂਲਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ! ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਹਿਲੂ ਅਮਰੀਕੀ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੂੰਜੀ ਨਿਵੇਸ਼, ਮਹਿੰਗੇ ਡੇਟਾ ਸੈਂਟਰ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਟਾਕਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ। ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਤਾਈਵਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ, ਵਿੱਤ

ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਕ੍ਰਿਤੀਤਵ ਤੇ ਲੋਕ ਮੰਚ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਐਡਮਿੰਟਨ ਕਨੇਡਾ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਐਡਮਿੰਟਨ
ਕਨੇਡਾ 98156-25409

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਲਗਭਗ 75 ਬਹਾਰਾਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਰੰਗ ਮੰਚ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਸਪਰਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਚਿਤਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਕਈ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਦਲੇਰ, ਨਿਡਰ, ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਕ੍ਰਿਤੀਤਵ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਣ, ਬੋਲੀਆਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਨਿਡਰ, ਨਿਝੱਕ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਸੱਚੇ ਰੂਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ — ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਫ਼ਰ

ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਭੰਗਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਠਾਕੁਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਧੰਨ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਸੰਨ 1950 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ, ਦਸਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪੱਖੋਵਾਲ ਤੋਂ, ਬੀ.ਏ. ਗੋਬਿੰਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਨਾਰੰਗਵਾਲ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਤੋਂ ਅਤੇ M.A. Economics ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ State Bank of India (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਸੰਨ 1971 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪੁੱਤਰ ਸ. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ (ਸਰਪੰਚ), ਪਿੰਡ ਲੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Education College, ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ B.Ed. ਕੀਤੀ। ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਲਸੀਆਂ ਵਿਖੇ S.S. Mistress ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਨਗੀਰ ਖੁਰਦ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਹੋ ਗਈ। ਉੱਥੇ ਦਸ ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ Economics ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸ.ਸ.ਸ. ਸਕੂਲ ਪੱਖੋਵਾਲ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਆ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਸੰਨ 2008 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ।

ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ, ਗਿੱਧੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਰਹੇ। ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ। Declamation Contest ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਬੋਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਲਜ ਲਈ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਮ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਦਸੰਬਰ 2005 ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਜੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਨਾਟਕ 'ਨਿਉ ਜੜ੍ਹ' ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਐਡਮਿੰਟਨ, ਕੈਲਗਰੀ ਅਤੇ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ Short Films ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ Shaama Centre ਲਈ ਕਈ Short Films ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ Teacher Association, Sikh Federation, Shaama Centre ਅਤੇ Heritage Society ਦੇ Executive Group ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। Sikh Federation ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ Volunteer ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਗਿੱਧਾ, ਸੁਹਾਗ, ਘੋੜੀਆਂ, ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਲੰਮੀਆਂ ਹੇਕਾਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸੱਗੀ-ਫੁੱਲ, ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

18 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ, ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਬੋਲੀਆਂ, ਸੁਹਾਗ ਅਤੇ ਘੋੜੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਬੱਬੇ ਨੰਬਰ ਵਨ"ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ। ਜੋਜਾ ਅਤੇ M.L.A. ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁਲਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੈਡਮ ਜੀ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸ. ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ 15 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ Brain Dead ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ 8 ਅੰਗ ਐਡਮਿੰਟਨ ਦੇ Royal Alexandra Hospital ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਜੂਨ 2025 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ King Charles III Coronation Award ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ M.P. Tim Uppal ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿਖੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ 'ਬੇਬੇ ਨੰਬਰ 1' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਇਕ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਜਲੰਧਰ ਵਲੋਂ ਮਾਰਚ 2025 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ "ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ"ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਛਪਵਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਦਾ ਜੀਵੰਤ ਰਹੇ।

ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਗਰੀ ਨਹੀਂ, ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮੁੱਢ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ-ਲਿਖਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ, ਬਲਕਿ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹਰ ਸਾਲ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮੌਲਾਨਾ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਮੌਲਾਨਾ ਆਜ਼ਾਦ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲੇਟਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੇ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਢੰਗ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ! ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੋਚਣ, ਸਵਾਲ ਕਰਨ, ਤਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਮਹਿੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਮਹਿੰਗੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਕਾਬਲੀਅਤ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨੰਬਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਵੇ, ਵੱਡੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਹਮਦਰਦੀ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵੀ ਓਨੇ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧੋਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚਾ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਅਫ਼ਸਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਦਾ ਹੁਨਰ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਕੋਈ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਧੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੰਵਾਰਦੀ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਜ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਥੰਮ ?ਹ ਹਨ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੀ ਨਾ ਬਣਾਵੇ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਬਣਾਵੇ। ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ

PREETNAMA
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ
Online and Print Media

13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ, 2026

ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲ

ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਕਦੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ

-ਡਾ. ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੌਰਭ

8 ਨਵੰਬਰ, 2016 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਾਣੇ 500 ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੁਦਰਾ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਾਲੇ ਧਨ, ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵਿੱਤ ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਝਟਕੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਨੋਟ ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਨ। ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਕਦੀ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਯੂਨੀਫਾਈਡ ਪੇਮੈਂਟਸ ਇੰਟਰਫੇਸ (”♦9) ਅਪ੍ਰੈਲ 2016 ਵਿੱਚ ਨੋਟਬੰਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਕਮੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਮੋਬਾਈਲ ਵਾਲਿਟ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਡੈਬਿਟ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ♠♣ ਕੋਡ-ਅਧਾਰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2025-26 ਵਿੱਚ, ”♦9 ਰਾਹੀਂ 241 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ, ਗਲੀ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ, ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਭਾਰਤੀ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਤੀਜਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਮ ?ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਵਾਧਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ ?ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਰਲਤਾ ਵਧੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਕਦ ਜਮ ?ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਵੈਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਨਕਲੀ ਮੁਦਰਾ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਨੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਲੈਕਟ ?ਰਾਨਿਕ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਰੋਕਥਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੋਟਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਲਗਭਗ 99.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਲਗਭਗ ?15.41 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੀ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਰੰਸੀ ਵਿੱਚੋਂ, ਲਗਭਗ ?15.31 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਾਲਾ ਧਨ, ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ ?ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਕਦ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਛੋਟਾ ਸੀ।

ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਧਨ ਸਿਰਫ਼ ਨਕਦੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਸੋਨਾ, ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ ?ਹਾਂ ਪੈਸੇ, ਸ਼ੈੱਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚ-ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਕਦੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ 2016 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ, ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਰਾ ਲਗਭਗ ?17.77 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ 2026 ਤੱਕ, ਇਹ ਲਗਭਗ ?43.16 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਕਦੀ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ, ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਇੰਟਰਨੈਟ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਕਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਚੈਨਲ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਹੈ।

ਨੋਟਬੰਦੀ ਨਾਲ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ। ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ, ਗਲੀ-ਫੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਉਸਾਰੀ ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਸੂਖਮ-ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਨਕਦੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਘੱਟ ਗਈ, ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਪੇਂਡੂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮਾਂ ਅਤੇ ਅਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਘਨ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੀਂ ਕਰੰਸੀ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਨਕਲੀ ਕਰੰਸੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸਰਹੱਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਚਾਨਕ ਆਰਥਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖਪਤ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਵੀ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ, ਕਾਲੇ ਧਨ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਨਕਦੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰੱਖ ਕੇ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ-ਅਧਾਰਤ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਤਾਲਮੇਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਫਾਇਤੀ ਇੰਟਰਨੈਟ ਪਹੁੰਚ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਖਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਖਮ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਲ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੱਕ ਆਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਰਸਮੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਕਦੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਬਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਸ਼ਾਸਨ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਡਾ. ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਸੌਰਭ, ਪੀਐਚਡੀ (ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ), ਇੱਕ ਕਵੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਕ ਹਨ।)

ਪਰਾਲੀ ਮੁੱਦਾ ! ਘੁੰਮਣਘੇਰੀਆਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ

ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਸੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ? ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਘੁਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਅਸਲ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਈ ਸਰੋਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਧੂੰਆਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਉੱਡਦੀ ਧੂੜ, ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਧੂੜ, ਕੂੜਾ ਸਾੜਨਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਨਤਕ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚੀ ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਪਰਾਲੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਪਣਾ ਸਕਣ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਥਿਤ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਮੌਸਮ, ਹਵਾਵਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ, ਤਾਪਮਾਨ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕਮੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਲਨਾ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਕਮੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣਾ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਐੱਮ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਰੁਖ਼ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ? ਕੀ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਪਰਾਲੀ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜੇ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ, ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਹਵਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਹਿਸ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿੰਨੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਡਰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪਰਾਲੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਰਗੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਪਰਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਇਓਮਾਸ ਊਰਜਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਰਾਲੀ ਕਿਸਾਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਖ਼ਰਚੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਆਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਵਿਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹੇ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਹੱਲ ਲੱਭਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਣ ਸਮੇਂ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦਾ ਖ਼ਰਚਾ ਨਾ ਵਧੇ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋ ਸਕੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ, ਉਦਯੋਗਾਂ, ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਆਸੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਰ ਸਾਲ ਪਰਾਲੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ।

PREETNAMA ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ Online and Print Media

13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ, 2026

ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ: ਘਰ, ਸੜਕ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ

ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਫੌਜ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹਿੰਸਾ, ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਫ਼ਰਕ ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦ੍ਰੌਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਪਰ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਕਾਮੀ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕਾਬੂ ਹੈ। ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਉਸ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਅਸਲ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਵੰਡੇ ਹੋਏ। ਰਾਜਨੀਤੀ, ਵਿ ?ਗਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਿ ?ਦਆਰਥਣ ਲਈ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ, ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਾਈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਵਿਆਹ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰ ਔਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖ਼ਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਾਂ, ਧੀ, ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੁਕ

ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ

ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਆਧਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਣ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਰਥ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ। ਰਸਮੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:-

ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ ॥
ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ਭੰਡਹੁ ਚਲੈ ਰਾਹੁ ॥
ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨੁ ॥
ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ॥
ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਊਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ ॥
ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ ਬਾਹਰਾ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ॥÷ (ਅੰਗ ???)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਜਾਂ ਨੀਚ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਾਜੇ, ਮਹਾਰਾਜਾ, ਸੰਤ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ? ਇਸ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਔਰਤ ਤੋਂ ਹੀ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਮੋਹ-ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ (ਐਨ ਸੀ ਆਰ ਬੀ) ਦਾ ਵਿਊਰਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦਾ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ 2022 ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ 4,45,256 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ। ਦਸੰਬਰ 2012 ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 2024 ਦੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ। ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬੇਖ਼ੌਫ਼ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਗਿਆ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ, ਸਬੂਤ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਢੰਗਸਾਰ ਪ੍ਰ ਕਿ ?ਰਆ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਸਾਥੀ ਵੱਲੋਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਜਾਂ ਜਿਨਸੀ ਜ਼ਬਰ, ਦਾਜ ਲਈ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦਾਜ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਵੱਖਰੇ, ਪਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਮਸਲੇ ਹਨ। ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਪੀੜਤ ਲਈ ਘਰ ਛੱਡਣਾ ਔਖਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1 ਜੁਲਾਈ 2024 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਪਤੀ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਅੰਦਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸੇ ਛੋਟ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਡਿ ?ਜ਼ਟਲ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਪਤਾ ਜਾਂ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ ਜਨਤਕ ਕਰਨਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਏਆਈ ਨਾਲ ਨੰਗੇਜ਼ ਵਾਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜੋ ਬਦਨਾਮੀ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਫੈਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।ਵਿ ?ਦਆਰਥਣਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਔਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਆਨਲਾਈਨ ਸਮੂਹ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਦਾਖ਼ਲਾ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ, ਢੁੱਕਵਾਂ ਕੰਮ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਵੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਔਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਅਗਲੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣ÷ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਘੱਟ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੰਦੇ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਬੇੜੀਆਂ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੀ ਐਲ ਐਫ ਐਸ 2023-24 ਮੁਤਾਬਕ, 15 ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ 41।7 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਲੱਭਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਸਮੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ। ਖੇਤੀ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕੰਮ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿ ?ਣਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਿਹਤ ਸਰਵੇਖਣ (ਐਨ ਐਫ ਐਚ ਐਸ -5, 2019-21) ਅਨੁਸਾਰ, 15 ਤੋਂ 49 ਸਾਲ ਦੀਆਂ 57 ਫ਼ੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਸਾ, ਕਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪਿਤ੍ਰਸੱਤਾਤਮਕ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਮਰਦਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੰਸ਼ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਰ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਪਿੱਛੇ 846 ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਬਾਲ ਲਿੰ ?ਗ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ, ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਹੀਂ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ
647-829-9397

ਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿੰ ?ਗ-ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਔਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਜਾਂ ਪਛੜੀ ਜਾਤ ਦੀ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲਿੰ ?ਗੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਤੀ ਭੇਦਭਾਵ ਵੀ ਸਹਿਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ-ਰਹਿਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲਈ ਮਾਲਕ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਰੋਜ਼ੀ ਗੁਆਉਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਅਮਲੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੈਸਾ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਲੰਮੀ ਖਿੱਚਣ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਗੁਆਚੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਵੀ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 1961, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ 2005 ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਨਸੀ ਤੰਗ-ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 2013 ਵੱਖਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਢਾਂਚੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਆਸਰਾ-ਘਰ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮੇਟੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੱਕ ਵਰਤਣਾ ਔਖਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 12 ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਔਰੋਲਿਆਨੋ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਆ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਤਰਬੀਅਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਪਰਾਧਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘਟਦੇ ਹਨ। ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਚੁਣਨ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਮਕਾਜੀ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਤੰਗ-ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਠੋਸ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਜੁੜੀ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਮਹਿਲਾ-ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਆਸਰੇ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਸਹਾਰਾ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ 1972 ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸੇਵਾ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਜਬਰੀ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਚੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਆਸਰਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਗਵਾਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਤਰਸ ਨਹੀਂ।

ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਸਰ ਉਦੋਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਮ ਔਰਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰ ਸਕੇ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਣ ਲਈ ਉ

PREETNAMA ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਖਰਾ ਸੱਚ Online and Print Media

13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 19 ਨਵੰਬਰ, 2026

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ

ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਰੈਲੀਆਂ, ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ, ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਡਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ?

ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਨਵੇਂ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਿਸਾਬ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਨ, ਉਹੀ ਮੁੱਦੇ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਉਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਸੀਵਰੇਜ, ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬੋਰਡ ਲਗਾਉਣਾ, ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ।

ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪਰਖ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਣਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿੰਨੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਗੰਦੇ ਛੱਪੜ, ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ, ਸੀਵਰੇਜ ਦੀ ਘਾਟ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਬੰਦ ਰਹਿਣਾ, ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਮਾੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ? ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਨੀਆਂ 'ਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ? ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਧਿਆਪਕ, ਕਲਾਸਰੂਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ? ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪਏ ਖੱਡੇ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਆਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ, ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਾਲੋਨੀਆਂ, ਸੀਵਰੇਜ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਚੋਣੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਵਾਰ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਸੜਕਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਪੱਕਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?

ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਦੇ ਛੋਟੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਮੁੱਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਉਸ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਲ ਹੋਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਹੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ, ਖੇਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ, ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਸਿੰਚਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਹੋਇਆ ? ਕੀ ਖੇਤਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਰਸਤੇ ਸੁਧਰੇ ? ਕੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬਿਹਤਰ ਹੋਈ ? ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲਿਆ ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਚਿਤ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਿਆਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਲੈਬੋਰਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਵੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ? ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ? ਕੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੇਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?

ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ, ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਇੰਤਕਾਲ, ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕੀ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਕੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ?

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਕੰਮ ਲਈ ਵੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਚੱਕਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਨਿੱਜੀ ਸਬੰਧਾਂ, ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਲਾਲਚਾਂ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਡ, ਬਠਿੰਡਾ

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ? ਕਿਹੜੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ ਕਰਵਾਏ ? ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਇਆ ? ਕਿਹੜੇ ਵਾਅਦੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ ?

ਕੀ ਸਾਡੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹੇ ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ? ਕੀ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ? ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ ਸਾਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿੰਨੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਏ, ਕਿੰਨੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹੇ, ਕਿੰਨਾ ਬਜਟ ਖਰਚ ਹੋਇਆ, ਕਿਹੜੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ—ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਚੋਣੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ ? ਜੇਕਰ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ? ਕਿੰਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੀ ? ਕਿੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋਈਆਂ ? ਕਿੰਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਅਸਲ ਜਨਤਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿ

ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ: ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ

ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ

ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸਾਂਵਾਕਿਨ ਵੈਲੀ ਵਿਚਲੇ ਯੋਕਟਸ ਮੂਲਵਾਸੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਕ ਪੜਾਅ ▼ਤੇ (ਸੰਨ 2013-14 ਦੇ ਦੁਆਲੇ) ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 6000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇਹ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੇਸ਼ ਹੈ।

ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਨਵੰਬਰ 1933 ਨੂੰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸਾਂਵਾਕਿਨ ਵੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਪਣੇ ਸੱਤ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਮੈਰੀ ਇਕ ਰੈਂਚ (ਫਾਰਮ) ▼ਤੇ ਜੰਮੀ ਪਲੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗਰੈਂਡਮਦਰ (ਦਾਦੀ ਜਾਂ ਨਾਨੀ) ਨੇ ਪਾਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਦਾਦੀ/ਨਾਨੀ ਉਸ ਨਾਲ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਦਾਦੀ/ਨਾਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ/ਨਾਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇੰਡੀਅਨ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।÷

ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ÷ਕਿਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੱਬੇ ਪਏ ਸਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਛੋਹੇ÷।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸੱਤਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਸਿਖਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇਕ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਉਗਮਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ▼ਤੇ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਲਫਾਫਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਰੱਦੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ▼ਤੇ, ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ▼ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਣ ਲੱਗੀ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ▼ਤੇ ਉਤਾਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਜੈਨੀਫਰ ਮਲੋਨ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਹੋਣਗੇ। ਜੈਨੀਫਰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਪਰ ਕਾਗਜ਼ ਗਵਾਚ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ▼ਤੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ▼ਤੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦੇਣੀ, ਸੋਧਣਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ▼ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਣਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਕੰਪਿਊਟਰ ▼ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਟਾਇਪ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਕਿਸੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟਾਈਪਿਸਟ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਨਾੜੀ ਟਾਈਪਿਸਟ ਵਾਂਗ। ਉਹ ਕੀਬੋਰਡ ▼ਤੇ ਇਕ ਇਕ ਅੱਖਰ ਲੱਭ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਇਕੱਲੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਟਾਇਪ ਕਰਦੀ। ਅਪਾਚੀ ਇੰਡੀਅਨ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿਕੋਲਸ ਲੂਨਾ ਉਸ ਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਉੱਠਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ▼ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਗਦੀ ਅਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਇਸ ▼ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਜੈਨੀਫਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ÷ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ÷ਬਣ ਗਈ।

ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਉਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਬਣਾਉਣ ▼ਤੇ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਕਿਉਂ ਲਾਏ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਮੈਰੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਧੁਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਰਹੀ। ਸੰਨ 2014 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ▼ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਇਮੈਨੂਅਲ ਵਾਅਨ-ਲੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਕ 10 ਕੁ ਮਿੰਟ ਦੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਬਣਾਈ। ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ: ÷ਮੈਰੀਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਭਾਵ ਮੈਰੀ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ÷। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਇਹ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਸਮਝ ਆਈ।

ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਬਾਅਦ ਮੈਰੀ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ▼ਤੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਸ਼ਬਦਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪੜ-ਦੋਹਤਾ (ਗਰੇਟ-ਗਰੈਂਡਸਨ) ਡੋਨੋਵੈਨ ਟ ?ੈਗਲੋਨ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੈਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਦਸਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੰਤ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਮੈਰੀ ਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ÷ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ/ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ÷।

ਮੈਰੀ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵ ?ਹਕਚੁਮਨੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀਆ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰ ਮੂਲਵਾਸੀ ਕਬੀਲੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨੂੰ ਨਿਕੋਲਸ ਲੂਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ÷ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅੱਗ ਬਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸੁਫਨੇ ਵੀ ਵਹਕਚੁਮਨੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 25 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ 87 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ।

ਮੈਰੀ ਵਿਲਕੌਕਸ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਬਾਰੇ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ▼ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।)

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫੁਲਝੜੀ

ਮੂਲ : ਸ਼ਿਖਰ ਚੰਦ ਜੈਨ
ਅਨੁ : ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

ਦੀਵਾਲੀ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪੂਰੇ ਮਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਕਿਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਰੰਗੋਲੀ ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਮਿਠਾਈ ਦੇ ਡੱਬੇ ਸਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਸ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਕੀ ਵੀ ਬੜਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ÷ਮੰਮੀ, ਐਤਕੀ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਟਾਕੇ ਚਲਾਵਾਂਗਾ।÷

ਮੰਮੀ ਮੁਸਕਰਾਏ, ÷ਪਟਾਕੇ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਕ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰ, ਜੀਹਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰਹੇ।÷

ਵਿਕੀ ਨੂੰ ਮੰਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਖਾਸ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਕਬੀਰ ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਗਿਆ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦੁਕਾਨ ਦਿੱਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬੋਰਡ ਲੱਗਿਆ ਸੀ – 'ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬੈਂਕ। ਏਥੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।'

ਵਿਕੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ÷ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਬੈਂਕ ਹੈ ?÷ ਉਹਨੇ ਕਬੀਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਵਿਕੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਅੰਕਲ, ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ?÷

ਅੰਕਲ ਹੱਸ ਪਏ, ÷ਨਹੀਂ ਬੇਟਾ। ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਜਮਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।÷

ਪਰ ਉਸਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?÷ ਕਬੀਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

ਅੰਕਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਕਾਪੀ ਖੋਲ੍ਹੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ÷ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ।÷

ਵਿਕੀ ਨੂੰ ਇਹ ਖੇਡ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਉਹਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜਮਾਂ ਕਰੇਗਾ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨੇ ਘਰ ਮੁੜਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਫੁੱਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲ਼ੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਫੁੱਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ, ÷ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ਼ ਚੱਲ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਵੇਗੀ।÷

ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਰੰਗੋਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਦਾਦੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਹਰ ਵਾਰ ਉਹਨੂੰ ਅੰਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ – 'ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜਮਾ ਕਰੋ।'

ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਵਿਕੀ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲ਼ੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ੀ ਬੁੱਢੀ ਸ਼ਾਂਤਾ ਇਕੱਲੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਬੇਟਾ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਵਿਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ਼ ਗਿਆ, ÷ਦਾਦੀ ਜੀ, ਐਤਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ਼ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਓ।÷ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਪਈਆਂ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਿਕੀ, ਉਹਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਾ ਦਾਦੀ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠੇ। ਵਿਕੀ ਨੇ ਦਾਦੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ। ਤਾਂ ਉਹ ਬੋਲੇ, ÷ਬੇਟਾ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ਼ ਹੈ।÷

ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਿਕੀ ਨੇ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ÷ਮੰਮੀ, ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋ, ਜੀਹਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰਹੇ।÷

ਮਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਕੀ ਸਮਝਿਆ ?÷

ਵਿਕੀ ਬੋਲਿਆ, ÷ਪਟਾਕੇ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ਼ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਤੱਕ ਤਾਂ ਧਮਾਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਓ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।÷

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵਿਕੀ ਅਤੇ ਕਬੀਰ ਫੇਰ ਉਸੇ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਗਏ।ਅੰਕਲ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ÷ਦੱਸੋ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਜਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ?÷

ਵਿਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਮੈਂ ਗਿਣੀਆਂ ਨਹੀਂ।÷

÷ਕਿਉਂ ?÷

ਵਿਕੀ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, ÷ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਗਿਣਨਾ ਨਹੀਂ, ਵੰਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।÷

ਅੰਕਲ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕੀ ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ, ÷ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੇ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਮਾਂ ਕੀਤੀ – ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ।÷

ਉਸ ਦਿਨ ਵਿਕੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਕਿ ਅਸਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ, ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਰਨ ਨਾਲ਼ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ – ਹਰ ਬੰਦਾ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੰਡੇਗਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

ਕਬੀਰ ਨੇ ਵਿਕੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ÷ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਾਲ ਪਟਾਕੇ ਤਾਂ ਚਲਾਏ, ਪਰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ਼। ਵਿਕੀ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ÷ਹਾਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਫੁਲਝੜੀ, ਸਵੈ-ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਚਕਰੀ, ਮੁਸਕਾਨ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ, ਮਦਦ ਦੇ ਰਾਕਟ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਅਨਾਰ।÷ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸ ਪਏ।

****

ਮੂਲ : ਸ਼ਿਖਰ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਕੋਲਕਾਤਾ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ)
ਅਨੁ : ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਟਿਆਲਾ-147002.
(9417692015)

ਦੋਹਰੇ ਮਾਪ-ਦੰਢ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਚ' ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਲੜੀਵਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

PUCA

PREETNAMA UNITY & CULTURAL ASSOCIATION
NewYork.

PUNJAB
RELIAB
BIHAR
ARUNACHAL PRADESH
UTTARAKHAND
ARMAR
NAORAHLH ARUNACHAL PRADESH

PUCA: One Heart, Many Colours – Celebrating the True Spirit of India.

Kerala Gujarat Maharashtra

Email: pucausa26@gmail.con

Phone: 201-312-4180

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

ਗਜਲ ,ਦੂਰੀਆਂ,

ਵੇ ਕੁਝ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕੀ ਦੱਸਾਂ, ਦੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕੀ ਕਰਨੇ ਨੇ ਇੰਝ ਦੇ ਹਾਸੇ,
ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਘੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਤੂੰ ਪੱਟ ਦਾ ਮਾਸ ਕਹਿਣੈ ਏ,
ਛੰਨੇ ਵਿਚ ਚੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਤੂੰ ਦੇਖ ਕਰਿਸ਼ਮਾ,
ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਭੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਲੋਕੀਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਨੇ,
ਦੱਸਾਂ, ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕੇਵਲ ਜੁਗਨੂੰਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਈਂ,
ਇਹ ਰਾਤਾਂ ਨੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਡੇ ਦਿਸਦੇ,
ਰੁੱਤਾਂ ਮਗਰੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕੱਚੀਆਂ ਅੰਬੀਆਂ ਦੇ ਕੀ ਕਹਿਣੇ,
ਪਰ ਬਾਹਰੋਂ ਸਿੰਧੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਰੀਝਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਤਰਦੀਆਂ,
ਮਗਰ ਅਧੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਲ ਕੇ ਢੇਰੀ ਹੋਈਆਂ,
ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਕਿਸਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ,
ਖਾਧੀਆਂ ਤੰਦੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਪਤਝੜ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਫਾਇਦਾ ਹੈ,
ਰੁੱਤਾਂ ਅੰਗੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।
ਬਾਲਮ, ਤੇਰੀਆਂ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਨੇ,
ਮਸ਼ਹੂਰ ਗ਼ਰੂਰੀਆਂ ਵੀਂ ਨੇ।

— ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਓਂਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. 98156-25409

ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ
ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਧਰਨੇ, ਮੁਜਾਹਰਿਆਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਰੋਕ ਲਈਆਂ ?,
ਬੁਰਾ ਹੋਇਆ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਪੱਤੋ।
ਟਰੈਫਿਕ ਜਿਆਦਾ ?, ਲੰਘਣ ਨਾ ਦੇਵੇ ਕੋਈ,
ਬੰਦਾ ਸਦਾ ਰਹੇ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲ ਪੱਤੋ।
ਜਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਨੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ?,
ਬਿਮਾਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਨਹੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪੱਤੋ।
ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਪੁੱਛੇ ?,
ਭਰੇ ਹੋਣਗੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਤੋ।
ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨੀਂ ਇੱਥੇ ਧਰਨਿਆਂ ਦਾ ?,
ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਪੱਤੋ।
ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਜਾਂ ਲੋਕ ਵਿਹਲੇ ?,
ਜਾਂ ਕੋਈ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਪੱਤੋ।
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕੀ ?,
ਬਣੇ ਕਈਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਲ ਪੱਤੋ।
ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਝੂਠੇ ਕਰਨ ਦਾਅਵੇ ?,
ਫਿਰ ਲਾ ਲਾਰੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਟਾਲ ਪੱਤੋ।
ਕੀ ਯਕੀਨ ਕਰੀਏ ਬਹੁਤੇ ਧੋਖੇਬਾਜ ਲੀਡਰ ?,
ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਚੱਲਦੇ ਚਾਲ ਪੱਤੋ।
ਲੱਗਦਾ ਮੁੱਕ ਗਏ ਇੱਥੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੀਡਰ ?,
ਕਿਸ ਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਲਈਏ ਹੁਣ ਭਾਲ ਪੱਤੋ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 94658-21417

ਕਵਿਤਾ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ, ਤੂੰ ਕੌਡੇ ਰਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ।
ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ।
ਪਰ ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਥੇ।
ਹੱਕ ਦੀ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਭਾਗੋ ਝੁਕਾ ਰਿਹਾ ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ।
ਮੁੜ ਫਿਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜਨਮ ਦਾਤੀਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ।
ਇਕ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨਾਮ ਤਾਂ ਬਥੇਰਾ ਜਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਪਰ ਨਿਮਰਤਾ, ਚੰਗਿਆਈ ਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਵੱਖ, ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲੇ ਇਕ, ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਵੈਰੀ ਬਣ ਗਏ ਨੇ।
ਉਹ ਇਕ, ਦੂਜੇ ਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਨੇ।
ਜ਼ਾਲਮਾਂ, ਪਾਪੀਆਂ ਤੇ ਝੂਠਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਰਹਿਮ-ਦਿਲਾਂ, ਈਮਾਨਦਾਰਾਂ ਤੇ ਸੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੂੰਜੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।
ਕਿਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹੋ ਗਏ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ।
ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਧਨ,ਦੌਲਤ ਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਜਾਣੇ।
ਤੇਰੇ ਦਰਸਾਏ ਰਸਤੇ ਤੇ ਜੇਕਰ ਚੱਲਿਆ ਨਾ ਹੁਣ ਵੀ ਮਨੁੱਖ,
ਬਣੇਗੀ ਨਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੁੱਖ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕੈਨਾਲ ਰੋਡ
ਫੋਨ 9915803554

ਗੀਤ

ਅੱਜ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਂ,
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ ਮੋੜ੍ਹ ਤੇ।
ਹੁਣ ਦੇਖਣ ਕਦੇ ਨਾ,
ਆਉਂਦੀ ਏ ਓ ਦੌੜ੍ਹ ਕੇ।
1.ਆਸ ਜਿਹੀ ਇੱਕ,
ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ,
ਨਿੱਤ ਗਲੀ ਉਸ ਜਾਵਾਂ।
ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਕਦੇ ਤਾਂ,
ਓ ਤਾਂ ਟਕਰੇਗੀ,
ਖੜ੍ਹ ਰਾਹਾਂ ਵਿਚ ਗਾਵਾਂ।
ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਤਾਂ ਕਰਨਾ,
ਕਰਨਾ ਉਸ ਗ਼ੌਰ ਏ।
ਅੱਜ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ,
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ .....
2.ਖੜ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਬੈਂਕ ਬਾਹਰ,
ਕਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਪਨਸਪ ਕੋਲ।
ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਲੰਘਣਗੇ,
ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਪੈਣਗੇ ਕੰਨੀਂ ਬੋਲ।
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਛੂ ਮੰਤਰ ਹੋ ਕੇ,
ਕੀਤੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਚੌੜ੍ਹ ਏ।
ਅੱਜ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ,
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ .....
3. ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਮੈਂ ਤਾਂ,
ਨਾਲ ਸ਼ੌਂਕੀਨੀ ਸੱਜ ਧੱਜ ਕੇ।
ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਗ਼ ਬਨਾਸਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ,
ਚਾਹਾਂ ਦੇਖਣਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਰੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੀ,
ਅੱਜ ਵੀ ਥੌੜ੍ਹ ਏ।
ਅੱਜ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ,
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ.....
4.ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਦਰ ਉਸਦੇ,
ਨਾਗਾ ਨਾ ਕੋਈ ਪਾਇਆ।
ਭੁੱਲਗੀ ਹੋਣੀ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ,
ਨਾ ਨੈਣ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਭੁੱਲਾਇਆ।
ਆਉਣਾ ਉਸ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੰਗਰੂਰਵੀ,
ਜਦੋਂ ਪੈਣੀ ਮੇਰੀ ਲੋੜ੍ਹ ਏ।
ਅੱਜ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ,
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸ.....

ਕਵਿਤਾ

ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ-2

ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਇੱਕ ਤੇਰਾ ਹੀ ਨਾਮ ਨੈਣ ਜੋਤੀਏ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਰੀ ਰੱਟਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਕਦੇ ਫ਼ਿਕਰਾਂ,ਕਦੇ ਯਾਦਾਂ ਤੇਰੀਆਂ,
ਰੱਜ ਰੱਜ ਦਿਮਾਗ਼ ਚੱਟਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਨੈਣ ਜੋਤੀਏ,
ਕਿਹੜੀ ਗੱਲੋਂ ਪੱਤਾ ਕੱਟਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਮੂਰਖਾਂ ਨੇ,
ਘਰ ਆਪਣਾ ਹੀ ਪੱਟਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਪੈ ਤੇਰੇ ਚੱਕਰਾਂ ਚ ਕਈਆਂ ,
ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਾ ਖੱਟਿਆ ਏ।
ਪਾਣੀ ਨਹਿਰਾਂ ਚ ਘੱਟਿਆ ਏ,
ਬੇਸ਼ੱਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੰਗਰੂਰਵੀ ਨੂੰ,
ਓ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਡੱਟਿਆ ਏ।

ਸਰਬਜੀਤ ਸੰਗਰੂਰਵੀ
ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ, ਸੰਗਰੂਰ।
9463162463

ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ

ਜਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ
ਨੇਤਾ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਵੱਡੇ, ਵੱਡੇ ਗੱਪ ਬੇਲੀ।
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਸ਼ਕ ਆਉਂਦਾ ਸੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਪੀਣ ਲੱਗੇ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ
ਬੇਲੀ।
ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ
ਖਾਤਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੱਢ ਲਿਆਉਣ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸੱਪ
ਬੇਲੀ।
ਐਸਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ
ਲੋਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣ ਖੱਪ ਬੇਲੀ।
ਇਕ, ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਸਾ ਦੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ
ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਜਾਣ ਟੱਪ ਬੇਲੀ।
ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵੋਟਾਂ ਪੈ ਕੇ ਹਟਦੀਆਂ ਨਹੀਂ
ਉੰਨਾ ਚਿਰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਭ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਣ ਠੱਪ
ਬੇਲੀ।
ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਇਆ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਨੱਪ ਬੇਲੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ -9915803554

(ਧਰਤੀ ਨਨਕਾਣੇ ਦੀ)

ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ,
ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਆਈ।
ਧਰਤੀ ਨਨਕਾਣੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਰੁਸ਼ਨਾਈ।
ਉਸ ਮਾਂ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੀ ਕੁੱਖ ਨੂੰ,
ਸੀ ਭਾਗ ਅੱਜ ਲਾਏ।
ਸਭ ਦੇਣ ਵਧਾਈਆਂ ਚੱਲ ਕੇ,
ਘਰ ਮਹਿਤੇ ਦੇ ਆਏ।
ਭੈਣ ਨਾਨਕੀ ਦਾ ਵੀਰ ਸੀ,
ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਵੇ।
ਵੀਰ ਵੀਰ ਜਦ ਸੀ ਆਖਦੀ,
ਵੀਰਾਂ ਝੱਟ ਆ ਜਾਵੇ।
ਦੁਖੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦੀ ਆ ਗਿਆ,
ਅੱਜ ਬਣ ਸਹਾਰਾ।
ਜਿਸ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ,
ਕੀਤਾ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ।
ਉਮਰ ਛੋਟੀ, ਕੌਤਕ ਵੱਡੇ ਸੀ,
ਉਹਨਾਂ ਕਰ ਦਿਖਾਏ।
ਸਿਧ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਜਪੀ ਤਪੀ,
ਬਾਬੇ ਸਭ ਪੈਰੀਂ ਪਾਏ।
ਸਭ ਕਹਿਣ ਇਹ ਬਾਲ ਨਹੀਂ,
ਖ਼ੁਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਆਇਆ।
ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸੀ,
ਮਾਣ ਮਿਟਾਇਆ।
ਉਨੇ ਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ,
ਜਿੰਨੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਤਾਰੇ।
ਤੇਰੀ ਨਾਨਕ ਵੱਡੀ ਕਮਾਈ ਹੈ,
ਰਲ ਆਖਣ ਸਾਰੇ।
ਕੀ ਸਿਫ਼ਤ ਲਿਖਾਂ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿਆ,
ਮੈਥੋਂ ਲਿਖ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਜਿੰਨੀ ਸਮਝ ,ਪੱਤੋ, ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਤੀ,
ਉਹ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਵੇ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ
ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
9465821417

ਮਾਵਾਂ

ਜੰਨਤ ਦੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਰਾਹਵਾਂ ਨੂੰ
ਲੋਕੋ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਇਹ
ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਰੱਖਣ ਪੱਕੀਆਂ ਗੰਡਾਂ ਇਹ
ਤਰਸਣ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਲੋਕੋ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ
ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਮਾਂ ਦਾ ਫਾਹਾ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ
ਝੂਰੋਗੇ ਇਹਨਾਂ ਹੱਥੀਂ ਕਰੇ ਗੁਨਾਹਵਾਂ ਨੂੰ
ਲੋਕੋ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਪੁੱਤ ਜਵਾਨ ਜੇ ਤੋਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਹੱਥੀਂ ਲਾਂਬੂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਆਪਣੇ ਚਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਲੋਕੋ ਭੁੱਲ ਨਾ ਜਾਇਓ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ

- ਡਾ. ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
9878883680

ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼

ਕੋਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਣ ਨਾ ਸਕਿਆ,
ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਦਾ ਰਾਜ਼।
ਏਨੀ ਉੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਮੇਰੇ,
ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼।
ਸਭ ਨੂੰ ਹੁੰਦੈ ਘਰ ਆਪਣੇ ਦੇ,
ਜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਾਜ਼।
ਕੋਈ ਪਾਲਦਾ ਤੋਤੇ, ਬਿੱਲੀਆਂ,
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੋਹਦਾ ਬਾਜ਼।
ਲੈਅ-ਤਾਨਾਂ ਚੋਂ ਗੂੰਜਣ ਨਗਮੇ,
ਸੁਰ ਹੋਵੇ ਜਦ ਸਾਜ਼।
ਬੋਲ ਅਗੰਮੀ, ਨਾਦ ਇਲਾਹੀ,
ਖ਼ਾਸਮ-ਖ਼ਾਸ ਅੰਦਾਜ਼।
ਦਿਲ ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੁਣਦੈ ਹਰਦਮ,
ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਡੀ ਆਵਾਜ਼।
ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰੇਂਦਾ,
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
 # ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ-151203 (ਬਠਿੰਡਾ) 9417692015.

ਮਾਂ

ਕੀ ਲਿਖਾਂ ਮੈਂ ਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸਹਿੰਦੀ ਸਾਰੇ
ਰੋਂਦਿਆਂ ਤਾਈਂ ਚੁੱਪ ਕਰਾਵੇ
ਪੈਣ ਨਾ ਦੇਂਦੀ ਝੂਠੇ ਪਰਛਾਵੇਂ।
ਮਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਰੱਬ ਬਰਾਬਰ
ਪਾਣੀ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਵਹਿੰਦੇ ਸਾਗਰ
ਖਲਕਤ ਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਲਾਵੇ
ਪੈਣ ਨਾ ਦੇਂਦੀ ਝੂਠੇ ਪਰਛਾਵੇਂ।
ਮਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਦਾਰੂ
ਸਭ ਦੇ ਉੱਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਭਾਰੂ
ਬੱਚਾ ਗਿੱਲੇ ਤੋਂ ਸੁੱਕੇ ਥਾਂ ਪਾਵੇ
ਪੈਣ ਨਾ ਦੇਂਦੀ ਝੂਠੇ ਪਰਛਾਵੇਂ।
ਹਰ ਥਾਂ ਕਰੇ ਹਿਫਾਜਤ ਪੂਰੀ
ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੈ ਪੂਰੀ
ਉਹੀਉ ਦੇਵੇ ਜੋ ਬੱਚਾ ਚਾਵੇਂ
ਪੈਣ ਨਾ ਦੇਂਦੀ ਝੂਠੇ ਪਰਛਾਵੇਂ।

ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਠੱਠੀ ਭਾਈ,
00971527632924

ਕੁਦਰਤ

ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਧੁੱਪ ਦਾ ਸੇਕਾ ਸੇਕ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਟਾਂਵਾਂ ਟਾਂਵਾਂ ਰੁੱਖ ਸੀ ਕੋਈ
ਖੰਭਿਆਂ ਨੇ ਸੀ ਧਰਤ ਲਕੋਈ
ਸੋਚਿਆ ਪੰਛੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋਣੇ ?
ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਮਰ ਮੁੱਕਗੇ ਹੋਣੇ
ਨਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਛਾਂ ਹੈ ਦਿਖਦੀ
ਧਰਤੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਨਾ ਦਿਖਦੀ
ਚੱਪਾ ਚੱਪਾ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ
ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਘਰ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ
'ਕਲੇਰ' ਭੁਗਤਣੀ ਪੈਣੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ
ਖੁਦ ਪੈਰੀਂ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰ ਲੀਤਾ।

ਹੰਸ ਕਲੇਰ 'ਦੁਗਾਲ'

ਕਿਰਦਾਰ

ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਕਲਮ ਕਿਉਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ
ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਇਰ ਲਿਖਦੇ ਕਾਸ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਢੁਕ ਜਾਂਦੀ
ਹਰ ਕੋਈ ਸੋਚਦਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿੱਦਾਂ ਦਾ ਹੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਅੰਦਰੋਂ ਅਸੀਂ ਚਲਾਕ ਬੜੇ ਪਰ ਚਿਹਰੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਭੋਲੇ ਨੇ
ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਦੁਕਾਨੇਂ ਤੁਰ ਜਾਈਏ ਕਾਲੇ ਕਰਨੇ ਕੋਲੇ ਨੇ
ਬੇਗਾਨਾ ਕੋਈ ਪਹੁੰਚ ਨਾ ਸਕੇ ਆਪਣਾ ਜਰੂਰ ਟੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਕਾਹਦੇ ਮਾਨ ਦੌਲਤ ਸੋਹਰਤ ਦੇ ਸਭ ਕੁੱਝ ਛੱਡ ਟੁਰ ਜਾਣਾ
ਅਸੀਂ ਪਤਾਸੇ ਮਿੱਠੇ ਜਿਹੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਉ ਵਿੱਚ ਖੁਰ ਜਾਣਾ
ਇਹ ਕੱਚੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕੋਠਾ ਹੈ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਚੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।
ਲਿਖਦਿਆਂ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਵੀ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ
ਜਿ਼ਦਗੀ ਦੀ ਬਾਜੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦਿਆਂ ਜਿੱਤਦਿਆਂ ਹਰ ਜਾਂਦੇ
ਸੁਖਚੈਨ,ਅਰਥੀ ਮੋਢੇ ਚੱਕ ਹੋਣੀ ਹਰ ਕੋਈ ਪਿੱਛੇ ਖਲੋਊਗਾ
ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਬੇਸਮਝ ਨਾ ਬਣ ਸੱਜਣਾਂ ਜਦੋਂ ਪੈ ਗਈ ਆਪੇ ਰੋਊਗਾ।

ਸਾਇਰ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ,ਠੱਠੀ ਭਾਈ,
00971527632924

ਜਖਮ....

ਜਖਮ ਜਿਹੜੇ ਹੋਏ ਅੰਦਰ,
ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਫੋੜ੍ਹਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਧੁੱਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਹੱਥ ਲਾਇਆਂ ਵੀ ਫਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣੇ,
ਗਮ ਕਿੰਨੇ ਹਿੱਸੇ ਕਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਹਾਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜਾ ਕਾਹਦਾ,
ਸਾਂਭੇ ਜਿਹੜਾ ਬੱਸ ਤਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਸੂਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜਨਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ,
ਕੰਡਿਆਂ ਉੱਪਰ ਘਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਕੌਣ ਜਾਣੇ ਇਹ ਭੇਤ ਵੇ ਸੱਜਣਾਂ,
ਕਿੰਝ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਹੋਏ ਦਿੱਸਦੇ ਨੇ ?
ਕਣਕ ਨਾਲ ਘੁਣ ਵਾਂਗਰਾਂ,
ਕਈ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੀ ਪਿੱਸਦੇ ਨੇ।
ਪੁੱਛੇ ਕੌਣ ਭਲਾ ਦੱਸੋ ਬਈ,
ਹੱਕ ਕਿੱਥੇ ਗੁਆਚੇ ਇਸਦੇ ਨੇ ?
ਹੱਕ ਕਿੱਥੇ ਗੁਆਚੇ ਇਸਦੇ ਨੇ ?

ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਧੀਮਾਨ ਸੰ:9464633059

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 379 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 13 NOV TO 19 NOV., 2026

No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers

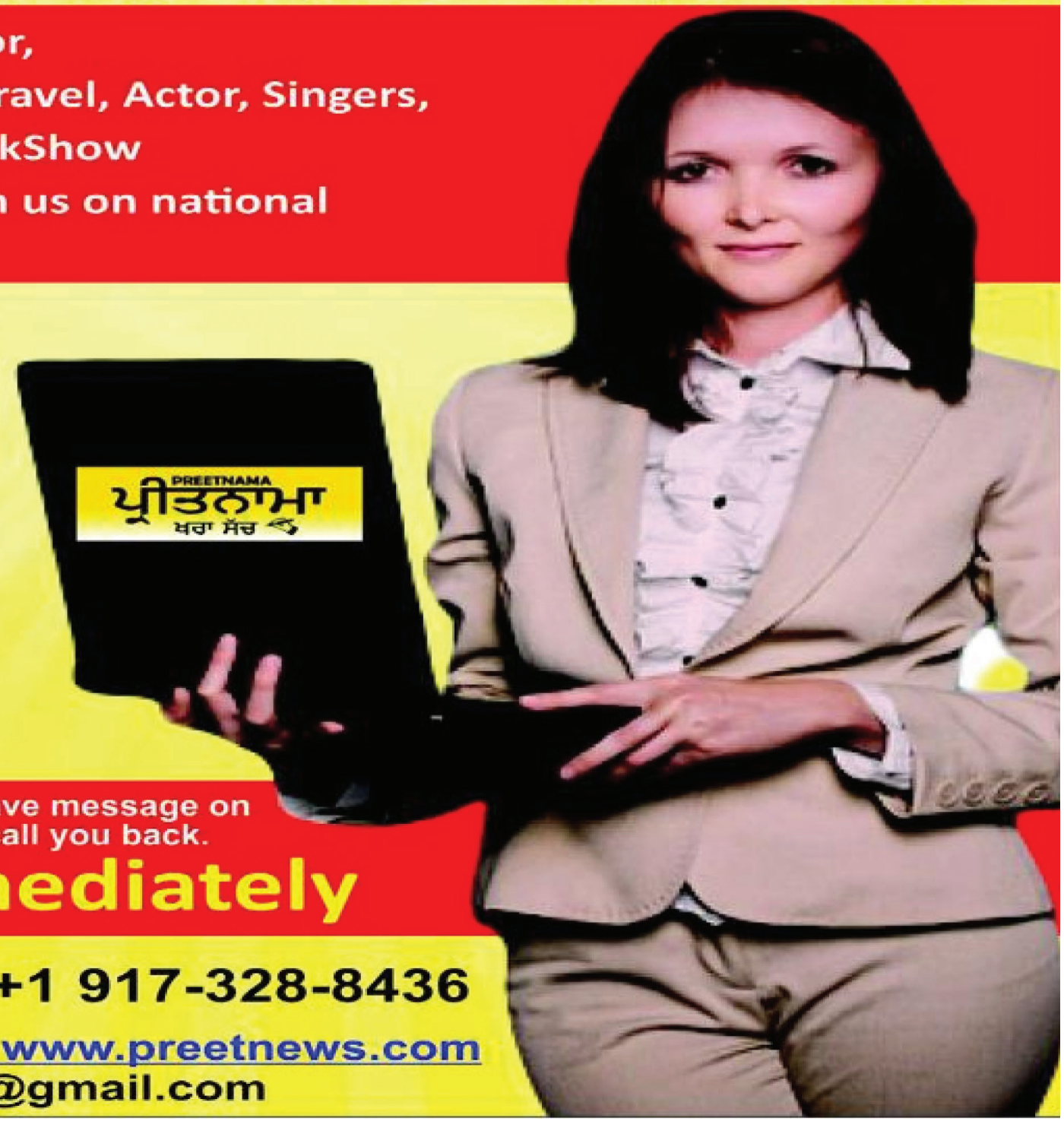
It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your Business.

Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.

Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instragram
LinkedIn
Tiktok

No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com
Email- preetnamausa@gmail.com